

DARBININKAS

Vol. LXVII, Nr. 44
Lapkričio - November 12, 1982 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

AMERIKOS DELEGATAS JUNGTINĖSE TAUOSE KALBA APIE ANTISOVIETINĘ REZISTENCIJĄ LIETUVOJE

Amerikos valstybės departamentas Baltų Laisvės lygos pirmininkui Antanui Mažeikai atsiuntė tekstą kalbos, kurią Jungtinių Tautų "Trečiajame komite" pasakė JAV delegatas Carl Gershman spalio 15. Išskyrus kai kuriuos netikslumus skaičiuose, Amerikos delegatas tiksliai pavaizdavo antirusiškos rezistencijos Lietuvoje ir kitose Baltijos valstybėse raidą:

"Šios savaitės pradžioje sovietų delegatas užsipuolė, kad Portoriko žmonių teisės iki šiol tebėra "žiauriai užgniauztos". Tas kaltinimas iš tikro yra visiškai melas, ir apgalvotas melas. Portoriko žmonės pakartotinai yra išreiškę laisvo apsisprendimo teisę, — tai yra faktas, pripažintas generalinės JT asamblėjos 1953 metais, kai Portorikas buvo išimtas iš "nesavarankiškai besivaldančių" teritorijų tarpo, ir vėl patvirtintas šių metų rugsėjo 24 Jungtinių Tautų visuomenės sesijoje. Portoriko žmonės laisvo apsisprendimo teisę pareiškė referendumais 1952 ir 1967 ir (pareiškia) kas ketveri metai vykdomų visuotinių rinkimų keliu. Šie rinkimai, paskutinių kartą vykę 1980, akivaizdžiai parodo Portoriko žmonių nusistatymą. Partijos, kurios siekia federacijos (Commonwealth) ir susijungimo (Statehood) su Amerika, abi kartu gavo daugiau kaip 94% visų balsų, tuo tarpu nepriklausomybės šiekianti partija surinko mažiau kaip 1% balsų. Užmesti Portoriko žmonėms nepriklausomybę, kurios jie nenori, tikra žodžio prasme reikštų jų laisvo apsisprendimo teisių paneigimą.

Nenuostabu, kad sovietų delegatas jiem tas teises paneigtų, nes Sovietų Sąjunga laisvo apsisprendimo teisių neduoda savo piliečiams ir daugeliui kitų pasaulio tautų žmonių. Aš neištesiu savo pareiškimo, išskai-

čiuodamas visus atvejus, kur sovietai yra paneigę žmonėms laisvo apsisprendimo teises. Paminėsiu tik vieną pavyzdį, kuris gyvai pailiustruoja kontrastą su Portoriko atveju. Aš turiu galvoj paneigimą laisvo apsisprendimo teisių Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonėms.

Šitos valstybės, pilnateisės Tautų Sąjungos narės, buvo, prievarta inkorporuotos į Sovietų Sąjungą pasekmė Adolf Hitlerio ir Josifo Stalino nedoro pakto, kuris padalijo Rytų Europą į nacių ir komunistų įtakos sferas. Reikia pabrėžti, kad laisvo apsisprendimo 1541 (Jungtinių Tautų) rezoliucija nustato, kad sprendimas (kraštams) susijungti "turi būti laisvai išreikštas, tų kraštų žmonėms pilnai žinant, o pasikeitimui pasekmės; jų nusistatymas turi būti pareikštas pilnai sąmoningai ir demokratišku procesu, nešališkai praverstus ir paremtus visuotiniais suaugusių žmonių balsavimais. Baltijos valstybių atveju sovietai pasirinko kitą kelią.

Prisijungę Baltijos kraštus, sovietai pasinėšė į brutaliai sovietizacijos politiką, kuri išaukškė visuotinį pasipriešinimą. Tada per vieną "terorą naktį" — 1941 birželio 14 — sovietai deportavo į Sibirį beveik visą baltų inteligentiją, kuri ten daugiausia žuvo. Kai po savaitės vokiečiai užpuolė Sovietų Sąjungą, visose trijose Baltijos valstybėse masiškai vyko spontaniški sukilimai, ir didelė dalis baltų teritorijų iš sovietų okupacijos buvo išlaisvinta anksčiau, negu jas okupavo naciai.

Galiausiai raudonoji armija vėl užėmė Baltijos kraštus, sukeltdama apie 200,000 žmonių, kurie bijojo sovietų sugrįžimo, pasitraukimą (į Vakarų). Sovietai įtvirtino savo kontrolę žudynėmis, persekiojimais ir masinėmis deportacijomis. Tarp 1944 ir 1949 metų iš kiek daugiau negu 4 milijonai gyventojų apie 600,000 baltų buvo deportuoti į Sibirį. Ginkluotas pasipriešinimas sovietų okupacijai tęsėsi iki 1952, t.y. aštuoneri metai po raudonosios armijos grįžimo.

Nuo tada sovietai vykdė planingą rusifikacijos politiką, kad sunaikintų Baltijos valstybių tautinį identitetą. Atsiliepiant į tą politiką, kilo plačios apimties pasipriešinimo sąjūdžiai, siekiant tautinių, politinių ir religinių laisvių. Lietuvoje, kur veikia pagrindinio Bažnyčia ir reguliariai išsina 15 pagrindinio leidinių, neseniai 148,000 žmonių — dešimtadalis visų gyventojų — Maskvai pateikė protesto peticiją, o tai yra nežinomas atvejis totalitarinėje sovietų valstybėje. Kaip pas sovietus įprasta, jų atsakymas į tų sąjūdžių siekius atstatyti Baltijos tautų teises buvo ne suteikimas laisvo apsi-

(nukelta į 2 psl.)

PAGERBĖ LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKĄ

New Yorke veikianti evangelikų organizacija, Center for the Study of Religion in Closed Societies, spalio 27 pagerbė Lietuvos leidžiamą Katalikų Bažnyčios Kroniką.

Pagerbimas įvyko pobūvyje, kuriame dalyvavo 600 žmonių, jų tarpe Aleksandro Solženicyno žmona.

Lietuvos tikinčiųjų vardu kun. Kazimieras Pugevičius priėmė atžymėjimą, kuriame parašyta: "Giliai įvertiname Lietuvos katalikų didvyriškas pastangas apginti tikėjimo laisvę prieš sovietų priešpaudą. Jie duoda paskatinimą visiem krikščionim ir kitiem tikintiesiems, kurie kenčia persekiojimą Sovietų Sąjungoje bei kituose pavergtuose kraštuose. Sveikinam jus jūsų dešimtmečio proga."

Vakaras užrašytas užsienio radijo tarnybų, žinia perduota Lietuvon.

KOVA DĖL KLAIPĖDOS BAŽNYČIOS Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 52

Skyrius "Žinios iš Vyskupijų"

Kodėl šis kunigas taip nekenčiamas?

Žilėnuose, Varėnos rajone, klebonu yra Kastytis Krikščiuikaitis. 1981 m. birželio mėnesį jis vaikus ruošė pirmajam komunijai. Valdžios komisija klebonui už tai surašė tris aktus. Varėnos rajono prokuroras Kontrimas liepos pradžioje tardė vaikus ir prievartavo pasirašyti kažkokius popierius. Gi liepos 16 kun. Kastyčiui Krikščiuikaitiui prokuroras įteikė raštišką įspėjimą, kad jis ateityje už tokį darbą bus patauktas baudžiamon atsakomybėn.

1981 birželio 7, po šv. Antano atlaidų, klebonas kun. K. Krikščiuikaitis pasiūlė žmonėms pasilinksmit. Žmonės dainavo liaudies dainas, grojo armonika, moterys susirinkusias vaišino gaiva.

Susirinkusių smagią nuotaiką sugadino kolūkio pirmininkas Antanas Uždavynis, partijos sekretorė Biekšienė ir mokytojas Bieksa. Jie net tris kartus atbėgo ir reikalavo pasitraukti, nes čia esanti mokyklos aikštelė.

Žmonės nekreipė dėmesio ir drauge su klebonu linksminosi toliau. Buvo iškviesti rajono pareigūnai, tačiau žmonių neįveikė.

Kitą dieną net iš Vilniaus atvyko saugumiečiai tardyti, ar nebuvo giedamas himnas "Lietuva, tėvyne mūsų"...

Pirmininkas Uždavynis visiems kalbėjo: "Arba aš čia nebūsiu, arba šlubo Petro nebus". (Taip pirmininkas pravaržiuoja vietos kleboną).

1982 vasario 19 kun. Krikščiuikaitis, sužinojęs, kad kolūkio pirmininkas gavėnioje ruošia kolūkiečiams pasilinksminimą, nuėjo į kolūkio kontorą perspėti, jog tikintieji kolūkiečiai gavėnios laiku negalės atvykti į ruošiamą pasilinksminimą.

Kolūkio pirmininkas kleboną išvadino asilu, superdurniumi, kuriam trūksta dviejų balių, bedarbiu, tamsybininku, siaura-pročiu ir pažadėjo pranešti atitinkamiems organams.

Gi Varėnos rajono laikraštis išspausdino piktą, pilną šmeižtų straipsnį prieš kun. Kastytį Krikščiuikaitį.

Kodėl šis kunigas taip puolamas ir nekenčiamas? Atsakymo reikia ieškoti, kai šis kunigas dar mokėsi Kunigų seminarijoje. 1975 m. per Velykų atostogas du saugumiečiai bandė klieriką Krikščiuikaitį užverbuoti savo šnipu.

— Mums labai reikalinga tavo tavo pagalba... Mes turime žinoti, ką galvoja žmonės, — spyrė saugumiečiai.

— Ne, šito tai nebus! — atsakė klierikas.

— Išmesime iš seminarijos! — gąsdino jį, bet vis vien nieko nelaimėjo.

Savaitės įvykiai

Sov. S-gos prezidentas Brežnevas pareiškė savo karo vadam, kad JAV grasina "paskandinti pasaulį branduolinio karo ugnį" ir kad Sov. S-ga darys viską santykiams su Kinija pagerinti.

JAV pradėjo pasitarimus su Graikija dėl JAV bazijų Graikijoje atėities. Derybos nebus lengvos ir greitos.

Lenkijos komunistų partijos centro komiteto sekretorius Manfred Gorywoda pareiškė, kad Lenkijos ūkis atsідūrė iki šiol dar nebuvusiuose sunkumuose dėl savo klaidų ir JAV sukeltos izoliacijos.

Branduolinių ginklų planotojai mano, kad, išstobulėjus fizikos ir kompiuterių mokslam, per ateinančią dešimtmetį jie galės pasigaminti tokių branduolinių ginklų, kurių radiacija, sprogimo jėga ir sukeltas karštis galės būti panaudoti žymiai efektyviau.

Ispanijos parlamento rinkimus laimėjo socialistų partija, išrinkdama parlamento atstovų daugumą. Ministrų pirmininku pasidarys šios partijos pirmininkas Felipe Gonzalez. Ispaniją nuo Franco mirties valdžiusi centro partijų koalicija neteko politinės jėgos.

Jungtinių Tautų visumos susirinkimas vėl paragino Vietnamą pasitraukti iš Kambodijos.

Britanijos darbo partijos vykdomasis komitetas pašalino radikalios politikos šalininką Tony Benn iš įtakingų septynių partijos komitetų, tvarkančių darbo unijų ir rinkiminę politiką.

Gynybos sekretorius Caspar Weinberger pareiškė, kad JAV siunčia į Libaną artilerijos pabūklų ir šarvuotų automobilių Libano armijai sustiprinti.

Nigerijoje per vykusias religines riaušes žuvo 452 žmonės. Islamo atskala, skelbianti, kad pranašas yra ne Mahometas, bet Mohamadu Marwa, susirėmė su tikrojo islamo skelbėjais.

Lenkijos primas arkivyskupas Josef Glemp pareiškė, kad Lenkijoje žmogaus teisių gynėja liko tik R. Katalikų Bažnyčia.

V. Vokietijos socialdemokratų partija savo kandidatą į kancelierius išrinko V. Berlyno burmistrą Hans-Jochen Vogel.

Nobelio premijos laureatas Andrej D. Sacharov viešai laiškų apkaltino, kad KGB agentai jį apsvaigino, išdaužė užpakalinį jo automobilio langą ir pagrobė jo dar nespausdintus užrašus, dienoraščius ir kitus asmeninius dokumentus, ir pareikalavo juos grąžinti.

Po dešimties metų pritraukos Indijos ir Pakistano vadai tarėsi, kaip pagerinti tarpusavio santykius, ir nutarė sudaryti nuolatinę komisiją išskylančiam nesusipratimam pašalinti.

Lenkijos vyriausybė įspėjo Vakarų valstybes ir Lenkijos gyventojus, kad jų organizuojami streikai gali tik prailginti karinę būklę.

Popiežius Jonas Paulius II iškilmingai paskelbė šventosiom prancūzė, emigravusią į Kanadą, Marguerite Bourgeoys ir 17 a. veikusią prancūzė Jeanne Delanoue.

Libano prezidentui Gemayel paprašius, prez. Reagan sutiko praplėsti ten esantiem JAV jūrų pėstininkam skirtus uždavinius ir leido įžengti į rytinį Beirutą, kur Libano armija bandys nuginkluoti falangistus.

Gvatemalos prezidentas Efraim Rios Montt pareiškė, kad jis numato ateinančių metų kovo mėn. pradėti atstatyti konstitucinę vyriausybę.

1981 m. birželio ir rugsėjo mėn. Klaipėdos katalikų bažnyčios komiteto narių ir tikinčiųjų delegacijos lankėsi Maskvoje komunistų partijos centro komitete ir pas Religijų reikalų tarybos pirmininką Kurojedovą su tikinčiųjų pareiškimais grąžinti neteisėtai valdžios atimtą Klaipėdos katalikų bažnyčią. Pareiškime taip rašoma:

"Mes, Klaipėdos miesto ir visos Lietuvos Katalikų Bažnyčios tikintieji, kreipiamės į jus, aukščiausios tarybos pirmininke, ir prašome grąžinti mūsų lėšomis ir darbu pastatytą katalikų bažnyčią Klaipėdoje.

Ši bažnyčia buvo pradėta statyti 1954 m., gavus leidimus iš TSRS aukščiausios tarybos prezidentui, TSRS ministrų tarybos ir Lietuvos TSR ministrų tarybos. 1961 m., pastačius bažnyčią, bet dar nepradėjus jai veikti, tuometinio aukščiausiojo prezidento pirmininko Chruščiovo įsakymu minėtoji bažnyčia iš tikinčiųjų buvo atimta.

Dabartiniu metu mūsų lėšomis ir darbu pastatytoji bažnyčia yra paversta filharmonijos sale, o mes, tikintieji pasistatę tokią erdvią bažnyčią, turime vargti dėl tvankos bei spūsties mažutėje (220 m.) bažnytelėje arba šalti lauke. Klaipėdos mieste ir apylinkėje yra apie 100,000 tikinčiųjų.

Jausdamiesi neteisingai nuskrįauti, 1974 m. apie 3500 tikinčiųjų parašais kreipėmės į Religijų reikalų tarybos įgaliotinį Maskvoje. 1979 m. kovo mėn. 10,241 tikinčiojo parašais ir 1979 m. spalio mėn. 149,149 tikinčiųjų parašais kreipėmės į jus, aukščiausios tarybos prezidento pirmininke L. Brežnevai, ir į įgaliotinį Religijų reikalams Kurojedovą, prašydami grąžinti mūsų pastatytą bažnyčią.

Mes, Lietuvos tikintieji, laukiame teisingo sprendimo. Priešingu atveju prašysime ir rašysime, kol bus grąžinta mums priklausanti bažnyčia..."

Po šiuo pareiškimu pasirašė 1008 tikintieji.

Religijos reikalų tarybos įgaliotinis Kurojedovas 10 žmonių delegacijai, dalyvaujant ir Lietuvos religijos reikalų tarybos įgaliotiniui P. Anilioniui, pripažino, kad Klaipėdos bažnyčia atimta neteisėtai. Neaišku, rimtai ar ne, jis pasiūlė leidimą naujos bažnyčios statybai ir pažadėjo tikintiesiems galutinį atsakymą duoti per Klaipėdos miesto vykdomąjį komitetą.

1981 m. gruodžio 5 d., nesulaukę jokio atsakymo, Klaipėdos katalikų komitetas ir tikintieji pasiuntė 250 žmonių pasirašytą pareiškimą Klaipėdos miesto vykdomojo komiteto pirmininkui A. Žaliui, reikalaujanti grąžinti bažnyčią.

Sov. S-gos organai sutrukdė suorganizuoti neoficialaus taikos sąjūdžio spaudos konferenciją su Vakarų žurnalistais. Sąjūdžiui vadovauja neseniai iš psichiatrinės ligoninės paleistas Sergej Botvornis.

Libano ministras pirmininkas Shafir al-Wazzan pareiškė, kad Izraelis paraližuoja vyriausybės darbus jo okupuotose Libano srityse, ir įspėjo piliečius, kad jie gali netekti Libano pilietybės už kolaboravimą su Izraeliu.

JAV parėmė JT visumos susirinkimo rezoliuciją, raginančią Britaniją ir Argentiną pradėti pasitarimus dėl Falklando salų.

Amerikos Lietuvių Tarybos valdybos nariai prieš posėdį spalio 15 Chicagoje. Iš k. sėdi: ALT informacijos direktorius kun. dr. J. Prunskis, vicepirmininkas Teodoras Blinstrubas, reikalų vedėja Irena Blinstrubienė, pirmininkas dr. Kazys Šidlauskas, valdybos narė Adelė Gabalienė, vicepirmininkas dr. Jonas Valaitis. Stovi iš k. Julius Pakalka (vietoj valdybos nario Juozo Leko), vicepirmininkas dr. Leonas Kriaučiūnas, sekretorius inž. Grožvydas Lazauskas, valdybos narys adv. Aleksandras Domanskis, išdininkas Mykolas Pranevičius, vicepirmininkas inž. Viktoras Naudžius, finansų sekretorius Petras Bučas. Nuotraukoje trūksta vicepirmininko Povilo Dargio, vicepirmininko dr. Vlado Šimaičio, valdybos narių: Stanley Balzeko, Jr., Juozo Leko, Kasparo Radvilos, Jono Talandžio ir Ramunės Tričytės. Nuotr. Jono Tamulaičio

ISPANIJOS SOCIALIZMO BRUOŽAI

Ispanijos socialistų partija, oficialiai besivadinti Ispanijos socialistų darbininkų partija, buvo įsteigta 1879 nepaperkamo tipografijos darbininko Pablo Iglesias. Artimai bendradarbiaudama su Ispanijos darbininkų unija, ji vaidino svarų vaidmenį audringojo 20 a. Ispanijos istorijoje.

1931 paskelbus antrąją Ispanijos respubliką, partija pasižymėjo radikalumu krašte, kur turtų paskirstymas buvo labai nelygus. 1934 įvykus perversmui Asturijos provincijoje, daug partijos vadų buvo areštuota, bet 1936 įvykiuose parlamento rinkimuose partija sudarė įtakingą Liaudies fronto jėgą, nes buvo susirinkusi net 34.3 proc. balsų, o konservatyvus Tautinis frontas — tik 33.2.

Susenęs partijos vadas Francisco Largo Caballero, stengėsis vaidinti Ispanijos Lenino vaidmenį, buvo išrinktas ministru pirmininku. Bet pilietinis karas jau buvo prasidėjęs. Sov. S-gos remiamieji Ispanijos komunistai jis nepatiko ir 1937 buvo pašalintas iš ministerio pirmininko pareigų. Jo vietą užėmė taip pat socialistas Juan Negrin, toleravęs komunistus, nes jam jie buvo reikalingi karui vesti su sukilusiu Francisco Franco. 1939 pilietinį karą laimėjo Franco. Daug socialistų vadų pabėgo į užsienį, o likusieji buvo areštuoti.

Pogrindžio veikloje komunistai buvo veiklesni, ir apie 1960, Franco režimui pradėjus braškėti, komunistų sukurtos ir jų vadovaujamos darbininkų komisijos

pasidarė politine jėga. 1974 socialistų partijos atstovams susirinkus Prancūzijoje Suresnes konferencijon, Felipe Gonzalez buvo išrinktas partijos generaliniu sekretorium.

1975 mirus Franco, partija techniškai vis dar buvo nelegali. Bet 1976 surengė savo kongresą Madride, o 1977 buvo legalizuota ir tais metais įvykiuose parlamento rinkimuose išsikovojo antrą vietą paskui rinkimus laimėjusią ministerio pirmininko Suarez vadovaujamą Demokratinio centro uniją. Per 1979 parlamento rinkimus partija taip pat atsідūrė tik antroje vietoje, bet 1979, jos gen. sekretoriui Felipe Gonzalez reikalaujant, partija atsisakė marksizmo ir pradėjo įsigyti didesnės jėgos, kol 1982 rinkimuose iškilo į pirmąją vietą.

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Vilniaus dailės parodų rūmuose veikia Pabaltijo respublikų jaunųjų dailininkų paroda. Dalyvauja estai, latviai ir lietuviai. Žinoma, neišsiverčia ir be Maskvos ir Leningrado svečių. "Vyresnieji broliai" turi pamokyti ir įvertinti jaunesniusius!..

— Šiaulių pedagoginiame institute praėjusią vasarą buvo surengta kalbininkų konferencija, kuriai buvo duota sintaksės ir semantikos temos. Spaudoje skelbiama, kad institute dirba keli kalbininkai sintaksės ir semantikos specialistai: C. Grenda, A. Gudavičius, J. Jurkėnas, V. Sirtautas, K. Župerka. Į konferenciją atvyko mokslininkų iš Kauno, Vilniaus, Klaipėdos, Rigos, Talino, Voronežo, Novosibirsko. Minėtini lietuviai kalbi-

ninkai, kaip J. Pikčilingis, A. Paulauskienė, E. Genušienė, V. Ambrasas. Mokslininkai dirbo pasiskirstę sekcijomis. Konferencijai paruošta ir perskaityta 61 referatas.

— V. Krėvės gimimo šimtmečiui paminėti "Vagos" leidykla išleidžia V. Krėvės Raštų tritomį. Jame numatoma išspausdinti ir kiek pačių pirmųjų V. Krėvės raštų pavyzdžių, net eilėraščių. Būsią sudėti visi "Dainavos šalies senų žmonių padavimai". Būsią įdėta ir V. Krėvės orientalinės prozos, fragmentų iš "Dangaus ir žemės stūnų". Antrajame tome numatytos išspausdinti V. Krėvės dramų: "Šarūnas", "Skirgaila", "Žentas". Į trečiąjį tomą patekiančios "Šiaudinės pastogės" apysakos. Raštus atrinko ir įvadą parašė P. Česnulevičiūtė. Redakcinėje komisijoje dirbo J. Baltušis, Jst. Marcinkevičius, V. Vanagas ir A. Zalatorius.

— Rugsėjo 25 sukako 25 metai nuo varpų muzikos sugrąžinimo į buvusį karo muziejų (dabar muziejus vadinamas Kauno istorijos muziejumi). Karo muziejaus bokštuose muzikiniai varpai buvo įtaisyti dar nepriklausybės darbus.

Savaitės įvykiai

JAV paneigė gandus, kad jos siekia nuversti Nikaragvos kariųjų vyriausybę, bet pripažino, kad remia nedidelio masto veiksmus, trukdančius vyriausybės darbus.

JAV ambasadorius Salvadorui Deane R. Hinton pareiškė, kad Salvadoro teisinė sistema yra supuvusi, ir pagrįsino nutraukti jam teikiamą karinę paramą, jei saugumo organai ir toliau pažeidinė gyventojų teises.

Afganistano vyriausybė buvo panaikinusi 50 metų trukusią tradiciją nešauti į kariuomenę Paktia provincijoje gyvenančios genties vyrų, bet, susidūrusi su nuolatinėmis demonstracijomis, šaukimą į kariuomenę vėl laikina atidėjo.

JAV teisingumo sekretorius William French Smith aplankė Tailande ir Pakistane esančias pabėgėlių stovyklas ir pažadėjo jų gyventojams visokeriopą JAV paramą.

Iranas pradėjo naują ofensyvą prieš Iraką centriniam fronte prie Dizful miesto, bet buvo Irako atremtas.

Lankydamosis Ispanijoje, popiežius Jonas Paulius II vėl griežtai pasmerkė skyrybas ir abortus.

Graikų milijonierius George Babolas 1978 pasirašė su Sov. S-gos komunistų partija sutartį išleisti graikų kalba sovietų enciklopediją ir Brežnevo raštus. Išleido modernų dienraštį, kuris rėmė maskvinę komunistų partiją. Maskvos vedamą politiką ir Lenkijos vyriausybės veiksmus. Dabar prieš jį kilo reakcija, pasiekusi net ir krašto parlamentą.

Mario Cuomo, itališkos kilmės amerikietis, demokratas, lapkričio 2 išrinktas New Yorko valstybės gubernatoriumi. Prieš keletą metų jis lankėsi ir Kultūros Židiny.

PAS CONNECTICUT LIETUVIUS

New Britain, Conn.

Šv. Andriejaus parapijos choras lapkričio 27, šeštadienį, 7:30 val. vak. parapijos salėje, 396 Church St., New Britain, Conn., rengia metinį vakarą.

Meninėj programoj dainų vaikorykštę atliks parapijos choras. Pirmą kartą pasirodys merginų kvartetas, kurį sudaro: Virginija Liūdžiūtė - Seaburg, Irena Leiborytė - Belanger, Julia Genzer ir Evelyn Hudyna. Chorui bei kvartetui vadovauja muz. Geraldine Sintautaitė-Genzer.

Po programos veiks turtinga užkandinė. Šokiam gros "Wee-Three" orkestras. Veiks turtinga loterija.

Choro vadovybė bei nariai maloniai kviečia visą New Britaino, Hartfordo bei kitų kaimyninių apylinkių visuomenę gausiai dalyvauti ir paremti rengėjų pastangas. Pelnas skiriamas choro kelionės į Chicagoj vykstančią dainų šventę išlaidoms padengti.

Juozas Balčiūnas

New Haven, Conn.

Lietuvos vyčių 50 kuopos valdyba sutiko pasilikti pareigose dar vieneriems metams. Narių turima 80 su viršum.

Lapkričio 14, sekmadienį, visą dieną Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 339 Greene St., rengiamas "Šurum-burum". Visi kviečiami dalyvauti, pasistiprinti lietuviškais pietumis, dalyvauti gausiame išpardavime ir loterijoje.

Naujų Metų sutikimas šiemet irgi bus ruošiamas.

Jurgis Kisielius

AMERIKOS DELEGATAS

(atkelta iš 1 psl.)

sprendimo, bet disidentų įkalinimai, deportacijos ir patalpinių psichiatrines ligonines."

"Pone Pirmininke", kalbėjo p. Gershman, "Helsinkio deklaracijoj Sovietų Sąjunga įsipareigojo gerbti tokį nutarimą:

"Remiantis lygių teisių ir laisvo apsisprendimo principu, visi žmonės, kada tik nori pilno laisvės turi teisę apspręsti savo vidaus ir užsienio politinį statusą, be įsikišimo iš išorės, ir pagal savo norą vykdyti savo politinį, ekonominį, socialinį ir kultūrinį vystymąsi."

Jungtinės Amerikos Valstybės šį principą respektuoja. Jei ir Sovietų Sąjunga tai darytų, pasaulis būtų saugesnis ir laisvesnis."

Žodžiai apie 1941 lietuvių tautos sukilimą, partizanų kovas, pagrindžio Bažnyčią, po-

somoje Lietuvoje. Tačiau bolševikų ir vokiečių okupacijos tą varpų muziką uždraudė. Tik prieš 25 metus vėl buvo leista atgaivinti muziejaus varpų muziką. Atgaivintojo nuopelnai priklauso kompozitoriui Viktorui Kuprevičiui ir jo sūnui Giedriui. Šiam išskilmingam sukaktiniam koncertui talkino Kauno valstybinis choras, smuikininkas A. Dirvanauskas, obojistas S. Kraujalis, dainininkai T. Chmiliauskaitė, sol. B. Sodaitė, sol. J. Malikonis. V. Kuprevičius kartu su sūnumi muziejaus varpais per 25 metus yra atlikę per septynis tūkstančius varpų muzikos koncertų. Dėl to visai užtarnautai muzikantams gausi muziejaus sodelio publika sutiko su gėlimis.

— Alytaus medvilnės kombinatas ir "Nemuno" žurnalo redakcija Nidoje surengė kolektyvinį muzikos-literatūros vakarą. Vyko gyvi pokalbiai apie literatūrą ir jos auklėjimą įtaką. Literatūros vakaras įvyko Nidos vidurinėje mokykloje. Visas rengimas buvo propagandinis. Daugiausia buvo kalbėta apie literatūros ir meno žurnalų įtaką komunistiniam auklėjimui.

— Be specialių mokyklų įvairiems meno reikalams, Lietuvoje veikia ir daugybė trumpesnį ar ilgesnį laiką veikiančių specialiųjų kursų. Tokių kursų yra ir teatro darbuotojams trumpalaikiai kursai. Jie veikia prie juokinių keisto katedros pavadinimo: "Respublikinio kultūros darbuotojų tobulinimosi instituto meno klubininkystės katedra". Spalio 2 toje "klubininkystės" katedroje buvo baigiamieji egzaminai. Egzaminai buvo gana sudėtingi: jie apėmė ne tik kūrinio meninį apipavidalinimą, bet ir scenografiją, eskizus, maketus, dokumentų brėžinius, beveik visą spektaklio ciklą.

— Ne tik aisčiai skolinosi žodžių iš slavų, bet ir slavų tautos daug kalbos dalykų yra pasiskolinusios iš aisčių. Tuo klausimu šiuo metu yra susidomėta ir Lietuvos kalbininkų. Tuo klausimu rašė Helsinkio universiteto profesorius V. Kiparakis, lietuviai kalbininkai A. Sabaliauskas, V. Urbutis, net keli

Pr. N.

PRIEŠ 30 METŲ

● 1952 lapkričio 4 Amerikos prezidentu buvo išrinktas gen. D. Eisenhoweris, respublikonų kandidatas. Rinkimus pralaimėjo gubernatorius A. Stevensonas.

● Išrinktas naujas Amerikos prezidentas pasiskelbė, kad jis tuoj skris į Korėją iširti padėties, nes ten dar tebeėjo karas. Lapkričio pradžioje vyko smarkūs mūšiai dėl aukštumų Triangle Hill, Pinpoint Hill ir prie Kumwha.

● Rinkimų išlaidos tada buvo labai mažos. Respublikonai nuo rugsėjo pradžios iki rinkimų dienos išleido 1,370,357 dol., demokratai — 943,260. Be to, demokratai dar buvo įsipareigoję sumokėti 306,383 dol. Šiemet abi partijos drauge rinkimams išleido per 300 mil. dol.

● Lapkričio 4 Londone, Anglijoje, karalienė Elzbieta II su

rusų ir lenkų kalbininkai. Atrodo pačiu tinkamų laikų buvo paruošta ir išleista Leningrado universiteto mokslininkės Jaračės Laučūtės knyga "Slavų kalbų baltizmo žodynas". Autorė medžiagą rinko iš įvairių šaltinių: lituanizmo arba baltizmo ji atidžiai ieškojo rusų, ukrainiečių, lenkų, čekų, bulgarų, gudų tarmiškai rašytose knygose. Ji surinko kelis tūkstančius lietuviškos ar baltiškos kilmės žodžių, įsitenėjusių minėtose slavų kalbose. Ta knyga aiškiai rodo, kad aisčiai ne tik patys skolinosi žodžius iš kaimynų kalbų, bet ir savus žodžius skolino kaimynams.

— Vilniaus respublikinėje bibliotekoje buvo surengta "Tarybinių tautų literatūros paroda", apimanti 1971-1981 metus. Įdomiausia buvo palyginti atskirų respublikų knygų tiražus. Tiražų augimas nežymus. Parodą atidarė kultūros ministras J. Bielinis. Apie broliškų respublikų knygas kalbėjo Raš. Sąjungos sekretorius A. Podius. Didelį dėmesį parodai rodo aukštųjų kom. partijos ir valdžios pareigūnų dalyvavimas.

— Vaikų literatūros šventė šį rudenį įvyko Mažeikiuose. Kasmet pavergtoje Lietuvoje rengiamos propagandinės vaikų knygos šventės. Šiai vasarai baigiantis tokia garbė teko Mažeikių miestui. Savaimė aišku, kad šventėje buvo daug sovietinės propagandos. Prie "išvaduotojų" paminklo keli kalbėtojai garbino sovietinę santvarką, poetai A. Matutis, M. Vainilaitis, V. Miševičius, V. Petkevičius skaitė savo eilėraščius, net keli oficialūs skaitovai. Šventės šūkis buvo "Tautų draugystė."

— Spalio 11 išskilmingai Vilniuje paminėta buvusio komunistų profesoriaus Broniaus Pranskaus — Vaelovo Anskaičio 80 metų gimimo sukaktis (1882-1964). Dėl komunistinės veiklos pasitraukęs į Sov. Rusiją, Br. Pranskus ten kai kurį laiką dirbo Maskvos universitete, paskiau buvo perkeltas į Minską. Bolševikų okupuotoje Lietuvoje profesorius Kauno ir Vilniaus universitetuose.

didelėmis išskilmėmis atidarė naują parlamento sesiją, iš sosto pasakė kalbą, kurioje išreiškė visišką solidarumą Amerikai.

● Lapkričio 4 Ramiajame vandenyne buvo didelis žemės drebėjimas. Havajų salas užliejo didžiulė banga, atėjusi iš už 3500 mylių. Laimė — tos salos krantas buvo negyvenamas. Drebėjimo centras buvo tarp Japonijos ir Sibiro.

● Kaire lapkričio pradžioje susirinko Arabų Lygos atstovai ir tarėsi, kokių priemonių imtis, kad Izraelis negautų iš Vokietijos sutartų reparacijų.

● Lenkų partizanai susprogdino Sovietų traukinį, kuriuo buvo vežami reparacijų sąskaiton paimti įvairūs įrenginiai ir gaminiai. Traukinį susprogdino prie Torno, Vakarų Prūsijoje. Partizanai taip pat keliose vietose susprogdino geležinkelio linijas prie Oderio ir Brombergo. Partizanai buvo ginkluoti pagrobtais sovietiniais ginklais.

● Amerikos kongreso specialioji komisija Katyno žudymam tirti lapkričio pradžioje baigė darbą. Komisijai vadovavo Ray Madden. Komisija sudarė 5 tomus įvairios liudijimų medžiagos, iš viso buvo per 1600 puslapių. Komisija dirbo 9 mėnesius ir priėjo vieną išvadą, kad be jokios abejonės šį tarptautinį nusikaltimą įvykdė sovietų enkavedistai. Katyne buvo išžudyta per 4000 lenkų karininkų belaisvių. Jie buvo išžudyti 1940 metų kovo mėnesį. Pirmą kartą apie šias masines žudynes pranešė vokiečių radijas 1943 kovo 13. Sovietai išsigynė, kaltino, kad tai vokiečių darbas.

● 1952 spalio 29 Amerikos Apsaugos departamentas paskelbė, kad Korėjos kare amerikiečiai neteko užmuštų 21,471, sužeistų 89,263, dingusių be žinios 12,661 iš viso — 123,395.

J. Kj.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių paroduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopolčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS; sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Verilli, Altschuler Schwartz, Inc. N.Y. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options fondus, commodities, auksą, atidaryti IRA planus. Suinteresuoti skambinkite 212 644-5580 arba nemokamai iš visur tel. 800-223-1512.

LIETUVIŲ RADIJO VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM. Trečiadieniais 8:30-9:30 v.v., šeštadieniais 5-6 v.v. Inž. Ed. V. Meilus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA. 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", šeštad. WEVD 8-9 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", trečiad., 6:05-7:00 val. vak., iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino

MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MUSŲ VIENINTELE VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

1982
KELIONĖS Į LIETUVĄ

PRAŠYKITE DAUGIAU INFORMACIJŲ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360
Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

POSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207

Eina nuo 1915 m. 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Prenumerata metams \$1.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija laisvo savo nuostata • Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Prašymas radijo valandėlėm

Amerikoje ir Kanadoje beveik kiekviename didesniame mieste, kur daugiau gyvena lietuvių, veikia radijo valandėlės. Kiekvieną savaitę jos kalba į žmones. Taip sudėjus viską į krūvą, lietuviškų radijo valandėlių klausosi gana daug žmonių. Radijas taip pasidaręs svarbi ir patogi komunikacijos priemonė.

Valandėlės turi pačios išsilaukti, turi įsigyti ir naujų įrengimų, naujų plokštelių. Tai suprantama. Išsilaukti tik iš skelbimų, iš aukų. Kai skelbimų daugiau susitelkia, tai visa programa pasidaroma labai komercinė — pirk ta, pinigų taupyk ten ir ten. Retai kada įvedama kokia kultūrinė dalis. Pavyzdžiui, New York'e per Laisvės Žiburio radiją, kuriam vadovauja Romas Kezys, kartas nuo karto girdime įdomius ir rūpestingai paruoštus fono montažus. Juos paruošia muzikas Vytautas Strolia, kuris turi didelę diskoteką — plokštelių rinkinį. Tokie montažai pajavairina programą ir ją labai praturtina. Montažai dažniausiai buvo muzikinėm temom.

Čia norime prašyti visų radijo valandėlių, kad jos paminėtų naujas knygas, kas išėjo, kur galima gauti, kad ten įdomaus.

Radijo valandėlių vedėjai tuoj klaus, o iš kur gausime tas knygas. Niekas valandėlėm neprišūnčia paminėjimui. Taip, neprišūnčia, nes daugumos radijo valandėlių adresai yra kituose miestuose nežinomi, spaudoje neskelbiami.

Apie naujas knygas parašo spauda, jas primena ir Darbininkas, Draugas, Tėviškės Žiburiai ir kita spauda. Spausdinamos knygu recenzijos. Visa ta medžiaga gali pasinaudoti ir valandėlių vedėjai. Ir jie skaito lietuvišką spaudą. Suradus tokias recenzijas, paminėjimus, reikia

atidėti į šalį ir paskui, berengiant naują programą, tą medžiagą panaudoti. Nereikia čia daug pasakyti, reikia tik priminti, kad tokia knyga išėjo, kad egzistuoja ir tokios kultūrinės vertybės.

Knyga yra labai svarbi mūsų tautos gyvenime. Ji skleidžia kultūrą ir šviesą, gilina tautinę sampratą ir palaiko lietuviybę. Knyga dabar labai skursta, leidyklos neišsiverčia, nes yra maža paklausa. O kai bus priminta per radiją, tuo pačiu padidės ir paklausa.

Radijo valandėlių prašoma įsivesti kultūrinio gyvenimo apžvalgėles, kas nutiko lietuviškos kultūros baruose. Padarykite ir muzikinio gyvenimo ir dailės apžvalgą. Tais klausimais irgi rašo lietuviškoji spauda. Tik reikia atrinkti ir suglausti, kad būtų aiškiai ir ryškiai pasakyta, kas naujo tame kultūriname gyvenime.

Pasistenkite paminėti ir mūsų rašytojų, dailininkų, muzikų suaktyvinti. Šiomet minima Vinco Krėvės gimimo 100 metų sukaktis. Ją galima įdomiai padaryti. Trumpai galima suminėti Krėvės gyvenimą, jo darbus ir paskui ką nors paskaityti iš "Dainavos šalies senų žmonių padavimų", įskaitant reikiamą įtraukti jaunių.

Yra Maironio mirimo 50 metų ir gimimo 120 metų sukaktys, Vienuolio 100 metų gimimo sukaktis. Kokios tai dėkingos medžiagos galima surasti jų kūryboje. Maironio sukakties proga galima dažnai paskaityti jo eilėraščių. Yra ir plokštelėse įrašyti skaitiniai.

Suprantame, nėra taip lengva nuolat ir nuolat parengti naujas radijo programas, kad jos būtų įdomios, kad atitiktų žmonių poreikius. Bet taip yra, kad prie

Sukauptų pastangų keliu

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademią įsteigta Kaune 1922 spalio 22 (jos įstatai buvo patvirtinti tų metų rugpjūčio 12). Šiomet sukanka 60 metų nuo jos įsteigimo, ir tai daro ją jubiliate.

LKM Akademijos steigimo reikalas pradėtas kelti 1908. Kėlimo pradininkai buvo prel. Aleksandras Dambrauskas-Adomas Jakštas ir Petrapilio dvasinės akademijos profesorius kun. Pranciškus Būčys (vėliau vyskupas). Steigimo tikslai: vienyti krikščioniškas katalikus mokslo žmones ir skieisti teisingą, krikščionišką-katalikišką pasaulėžiūrą, tuo pasipriešinant skleidžiamai ateistinei pasaulėžiūrai. Pastarąjį savo kalbomis ir raštais Lietuvoje skleidė dalis Lietuvių Mokslo Draugijos, įsteigtos Vilniuje 1907, narių. Tačiau neramūs laikai ir karas akademijos steigimą sutrukdė. Ji buvo įsteigta tik praėjus daugiau kaip dešimtmečiui, jau nepriklausomoje Lietuvoje.

Įsteigtos akademijos pirmąją valdybą sudarė: vysk. J. Skvircakas — pirm., P. Dovydaitis, S. Šalkauskis (abu profesoriai), kun. dr. M. Reinyš, adv. L. Norėika ir dr. A. Sennas. Nuo 1926 akademijos valdybos pirmininku tapo prel. A. Damb-

kiekvieno darbo reikia ilgai triūsti, jei nori, kad jis būtų patrauklus ir įdomus. Nesigailėkite idėto laiko į šią sritį, nes ši kultūrinė informacija labai reikalinga.

Mielosios radijo valandėlės, jų vedėjai, programų planuotojai ir rengėjai, išgirskite šiuos prašymus, kad plačiau pasklistų lietuviška knyga, kad visi jaustų lietuviškojo kultūrinio gyvenimo pulsą.

Clevelande P. Milašius įteikia 1000 dol. čekį dr. V. Stankui, kad jis perduotų Chicagos liuanistinei katedrai. Šalia stovi V. Ceičys. Nuotr. V. Bacevičiaus

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJA — JUBILIATĖ

DR. JUOZAS KRIAUCIŪNAS

rauskas-Jakštas ir juo išbuvo ligi savo mirties, 1938. Po to akademijai vadovavo prof. S. Šalkauskis, kol ji bolševikų įsakymu buvo uždaryta.

Po II-ojo pasaulinio karo Lietuvoje akademijos atgaivinti nebuvo galima, bet nemaža jos narių dalis buvo išblokšta į Vakarų Europos kraštus; dauguma pasiekė ir šį kontinentą. 1952, daugumai skademijos narių šiek tiek pastoviau įsikūrus, dr. S. Bačkis, Lietuvos pasiuntinybės Paryžiuje narys, iškėlė reikalą atsteigti LKM Akademią už Lietuvos ribų. Akademijos atsteigimui 1954 sudarytas organizacinis komitetas, vadovaujamas vysk. V. Padolskio, per dvejus metus korespondenciniu būdu sudarė akademijos narių sąrašus ir pravedė rinkimus akademijos valdybai sudaryti. 1956 kovo 2 data atkurto už Lietuvos ribų akademijos valdybos sudėtis buvo tokia: vysk. V. Padolskis — pirm., prof. Z. Ivinskis, J. Vaišnora, A. Liuima, L. Tulaba ir V. Balčiūnas, pastarieji keturi kunigai.

Valdyba, metams slenkant, keitėsi, ir dabar ją sudaro: prof. kun. A. Liuima — pirm., Ang. Avižonienė, prel. K. Dobrovolskis, prel. P. Jutulius, kun. R. Krauskas ir A. Žemaitis. Atkurto akademijos valdybos buveinė buvo ir lieka Romoje.

Struktūra

Akademią nuolat augo ir auga narių skaičium. Dabar visame laisvame pasaulyje jų yra apie 250. Bent du trečdaliai gyvena

JAV-bėse. Nariai skirstomi į garbės narius (keli), mokslininkus (keliolika), narius ir mecenatus (keli). Nors per pastaruosius 25 metus apie 70 narių iškeliavo amžinybėn, bet akademijon įstojo daugiau negu tas skaičius, ir akademija padaugėjo nariais.

Laisvoje Lietuvoje dauguma narių gyvena Kaune, o vėliau dar ir sostinėje Vilniuje. Narių būreliai kartais sueidavo pasidailinti mokslo naujienomis ir apstati reikalą. Dabar akademijos nariai gyvena išsiskirstę, net tolimiausiose pasaulio vietovėse, tai arčiau gyvenantieji sudaro būrelius, vadinamus židiniais, kurie juos įgalina bent retkarčiais pabendrauti. Toks židinys yra Romoje, apimantis visą Europą. Amerikos kontinente židiniai yra: Bostone, New Yorke, Detroite, Chicagoje, Daytone, St. Petersburg, Toronte, Otawoje ir Montrealyje. Buvęs Putnamo židinys susijungė su bostoniečiais.

Būrelis "Krikščionis Gyvenime", kuriam vadovauja prel. V. Balčiūnas, sukurtas leisti religinei literatūrai, 1974 įsijungė į LKM Akademią. Savo tikslus — ruošti ir skieisti religinę spaudą — būrelis tęsia toliau. Veikia autonomiškai. Pats prelatas krikščioniškam atgimimui kelti dažnai vyksta į šio krašto lietuvių kolonijas ir net į kitų kontinentų kolonijas.

Prel. Pr. Juro įkurtas Amerikos lietuvių kultūros archyvas "Alka", esantis Putname, prieš kelerius metus buvo perleistas akademijai. Akademijos vadovybė į to archyvo globos komitetą pakvietė apie tris ketvirčius šimto asmenų, pasižymėjusių šiame kontinente visuomeniniais, kultūriniais, švietimo ir spaudos darbais. Sudarė ir dvylikos asmenų direktoratą rūpintis tiesioginiu archyvo tvarkymu. Direktoratui vadovauja dr. vet. A. Stankaitis. Alka taip pat tvarkoma autonomiškai.

Ligšioliniai pasiekimai

Įsteigta akademija rūpinosi katalikiškos pasaulėžiūros sklaidimu tiek mokslo žmone, tiek visuomenėje. Finansavo knygu ir kitokios spaudos leidimą. Ji padėjo jaunuoliams siekti mokslo. Kapitalas, gautas vysk. P. Būčio pastangomis iš Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos, panaudotas stipendijoms. Jas gavusieji reikėsi ir dabar reikiams mokslo dar-

bais ir krikščioniška lietuviška veikla.

Akademią išleido ir leidžia mokslo veikalus bei juos skleidžia. Išleistos aštuonios "Suvažiavimo darbų" knygos. Kiekviename jų sudėta vieno kurio suvažiavimo pranešimai, pasakaitos, referatai, aprašyta suvažiavimo eiga. Kai kurios tų knygų turi daugiau kaip 600 spaudos puslapių! Išleistos penkios "Metraščių" knygos, talpinančios mokslo straipsnius ir studijas. Išleista ir keliolika kitų leidinių-knygu. Kai kurios jų labai svarbios, nepakeičiamos. Pvz.: A. Salio "Raštai I", knyga, nurodanti taisyklingą lietuvių kalbos rašybą, Z. Ivinskio "Raštai I" — išsami Lietuvos istorija ligi Vytauto Didžiojo mirties, A. Dambrausko-Jakšto "Užgesę žiburiai" — trumpos Lietuvai nusipelniusių žmonių monografijos, K. Avižonio "Raštai I" ir "Raštai II", knyga apie Lietuvos Statutą ir kitos.

"Krikščionis Gyvenime" padalinys išleido ir toliau leidžia religinius raštus. Dabar spaudoje yra 21-ma ir 22-ra knygos. Išleistos labai pažymėtinios knygos: A. Rubšio "Raktas į Naująjį Testamentą", du tomai, Psalmynas, Šv. Raštas ir kitos.

Pamažu stumiamas Alkos archyvo-muziejaus tvarkymas. Tai daryti įgalino prie senojų pastato prieš trejus metus pastatytas priestatas, daugiau kaip du kartus erdvesnis už senąjį. Priestato statybos priežiūra per daugelį mėnesių rūpinosi dr. A. Matukas, o dabar nuolat ten dirba kun. R. Krasauskas ir dr. J. Kriauciūnas, padedami ir keleto kitų: J. Vembrės, A. Mažiūlio, kun. S. Ylos, Simonaičių. Keli šimtai rėmėjų Alką remia finansiškai, didesnėmis ar mažesnėmis aukomis.

Akademią buvo ir yra pajėgi suaukti suvažiavimus, kuriuose dalyvauja nariai ir nenariai, mokslu besidomj žmonės. Suvažiavimai, pagal įstatus, šaukiama kas treji metai. Lietuvoje jų buvo suaukta trys: 1933, 1936 ir 1939, visi Kaune.

Kiti suvažiavimai vyko už Lietuvos ribų, kai tik galimybės leido, kai jau dauguma narių buvo šiek tiek pastoviau įsikūrę. Ketvirtas, už Lietuvos ribų pirmas, suvažiavimas suaukto Romoje 1957. Penktas — suauktas Chicagoje 1961, šeštas —

(nukelta į 4 psl.)

PAULIUS JURKUS

Su vasara ant vieno suolo Atostogos Kennebunkporte

Kellonės bičiuliai

Abu bičiuliai, su kuriais prakeliavau šį Atlanto pakraštį, yra mano seni pažįstami, dar Lietuvoje sutikti. Drauge mes buvome ar tame pačiame mieste, ar toje pačioje mokykloje.

Dail. Kazimierą Zoromskį sutikau Kaune. Tąsyk buvau studentas ir studijavau lituanistiką Vytauto Didžiojo Universitete. Priklausiau prie ateitininkų meno draugijos Šatrijos.

Margas ir judrus buvo tas studentų gyvenimas ano meto Kaune. Daugybė korporacijų,

draugijų, klubų. Visi laisvai pasirinko ir įsijungė tai šen, tai ten. Šatrija buvo bene vienintelė draugija, kuri subūrė literatus ir kitus meno mėgėjus. Iš Šatrijos išaugo visa plejada žymių rašytojų — Bernardas Brazdžionis, Antanas Vaičiulaitis. Šatrijoje buvo ir Kazys Bradūnas, Pranas Kozulis, Leonardas Žitkevičius, Vytautas Mačernis ir daug kitų.

Kazys Zoromskis, baigęs Parnėvžio gimnaziją, atitarnavo kariuomenėje, Karo Mokykloje, ir tada pasirodė Kaune. Jis įstojo į Kauno Meno Mokyklą ir drauge įstojo į tą pačią korporaciją Šatriją. Iš meno mokyklos nuolat būdavo korporantų.

Šatrijoje paliko mūsų gražios ir jaunos dienos. Kokios būdavo iškylos į gamtą, metinės šventės. Drauge eidavome į teatrą, operą ir paskui apie tai kalbėdavome. Drauge lankėme įvairias parodas, siekdavome ir meno mokyklą, kur mokslo metų pabaigoje būdavo surengiamos baigiančiųjų parodos.

Kauno Meno mokykloje jis mokėsi nuo 1938. Paskui persikėlė į Vilniaus dailės akademiją, kurią baigė 1942. Bet šio mokslo jam nebuvo gana. Jis išvyko į Vieną ir ten 1945 baigė Vienos meno akademiją. Išsikėlė į Romą ir 1945-46 studijavo freskos kursą Romos karališkoje akademijoje.

Tada jis iškeliavo į pasaulį platų, begalinį. Įsikūrė Madride,

Ispanijoje, ir ten keletą metų vertėsi kaip dailininkas. Iš Madrido išvyko į Kolumbiją ir Bogotos viename universitete dėstė meną. Į Ameriką atvyko 1951.

Pradžioje gyveno Chicagoje, kur jau teko lankyti jo studijoje. Į New Yorką persikėlė 1956. Tada savo studiją turėjo pačiame Manhattan centre, berods, 57 gatvėje. Ten teko lankyti daugybę kartų. Ten jis nutapė didžiulį paveikslą Marquette Parko lietuvių bažnyčiai Chicagoje. Dabar jis savo studiją turi 23 gatvėje, didelio namo viršutiniame aukšte, kur yra stoginė šviesa. Ten jis ir gyvena tarp savo gausybės paveikslų.

Kadaise K. Zoromskis buvo impresionistas, paskui fovistas, paskui atsidedęs puoselėjo abstraktinę kūrybą. Prieš keletą metų jis vėl pasikeitė ir ėmė tapyti ritmingom linijom. Por jas matosi kitas pasaulis, lyg kokie debesys, lyg jūros pakrantės. Taip jo paveiksluose yra daug gilumos, daug ritmo. Jis ypatingai dėmesį kreipia į technikinį atbaigimą. Visi paveikslai tiesiog išskambinti, — taip švariai padėtos spalvos.

Jis ilgą laiką dėstė Catan-Rose meno institute Jamaicoje, dabar dėsto meno dalykus vienoje Newarko specialioje mokykloje. O visą likusį laiką atiduoda menui.

Mėgsta jis ir muziką, net kadaise norėjo studijuoti dainavimą. Mėgsta ir literatūrą ir pats daug rašo. Rašo noveles, roma-

nus. Vakarais ir keliones jis ir skiria šiai kūrybai.

Antrąją šios kelionės draugę pažįstu dar iš seniau. Teko mokyti Sedorje. Ten baigia keturias klases. Mūsų baigiamosiose klaseje buvo Antaninos Reivytenės brolis ir sesuo — Paulauskai, brolis Henrikas, sesuo Regina. Kitas brolis Vytautas buvo trečioje klaseje.

Tų metų rudenį, kai mes perėjome į ketvirtą klase, iš didžioios gatvės į mokyklą tekeliu pasuko ir jauniausioji Paulauskaitė — Antanina. Pamenu, kaip ji atėjo beržų taku, kairėje nešdama portfelį. Lengva ją buvo atpažinti, nes jie visi buvo panašūs.

Jos tėvelis buvo teismo tardytojas, mokslus baigęs Rusijoje, prieš pirmąjį pasaulinį karą gyvenęs Petrapilyje. Ten jis draugavo su lietuviais. Pas jį lankėsi ir kan. Pr. Karevičius, kuris vėliau buvo Žemaičių vyskupu. Lankėsi ir Adomas Galdikas, kuris tuomet mokėsi Petrapilyje ir gyveno pas savo dėdę Karevičių.

Po karo teisininkas įsikūrė Sedorje. Anapus miestelio Mažeikių gatvėje pasistatė gražius namus. Tuose namuose apsigyveno mūsų klases mokytojas Vincas Plaušainaitis. Teko nueiti daugybę kartų. Tai nebuvo taip lengva, nes mūsų mokykla buvo visai priešingame miesto gale. Bet jaunos kojos — greitos. Nusukūbi su reikalais pas mokytoją. Patenki pirmiausia į priangvį. Ten visada būdavo praver-

duris į pono tardytojo kambarį. Jis sėdėdavo aukštoje kėdėje, toks tamsiaveidis, lyg saulėje įdeges, toks visada rimtas, beveik rūstus. Jis visada užkalbindavo ir paklausydavo, — ko nori, vaike. Išsigandęs pasakydavai, kad eini pas poną mokytoją. Tada jis pirštu parodo, kur eiti.

Už jų namų, dar toliau paėjus Mažeikių link, buvo toks mūrinis kryžius ir Kleinausko kalvė. Ir tą aplankydavome, nes kalvis kadaise gyveno mano tėviškeje. Ten netoliese buvo ir graži Varduvos upė, netoliese buvo ir ežerukas — Seduva.

Iš Sedos parėjau į Telšių gimnaziją. Kai buvau aštuntoje klaseje, penktoje jau sėdėjo Antanina. Toje klaseje buvo ir mano geras draugas Vytautas Mačernis.

Paskui mes išsiskyrėme. Atėjo karai, neramūs laikai, ir gyvenimas mum surašė skirtingas istorijas. Visus mus išblaškė į tolimas svetimus kraštus. Ir vėl po daugel metų, jau New Yorko panoramoje, pamačiau pažįstamą veidą. Priminė Regina Paulauskaitė, su kuria baigiau keturias klases. Ne Regina tai buvo, bet Antanina Reivytenė. Ji irgi mane atpažino ir liepė sėsti į jos mašiną. Nusivežė į savo namus, kur radau labai daug nuotraukų iš Sedos laikų.

Tik čia sužinojau, kad Regina, jos sesuo, mirė Kaune džiūva, mirė dar nepriklausomos Lietuvos laikais. Brolis Henrikas mirė Vokietijoje. Jis prie lietuviškų darbo kuopų turėjo res-

toraną. Gražiai vertėsi ir Antaniną labai mylėjo. Brolis Vytautas buvo išvežtas į Sibirą, dabar gyvena Vilniuje. Tėvelis, kurį mes pažinome kaip poną tardytoją, neatlaikė okupacijų. Atėjus bolševikams, jis verkė ir verkė kasdien ir iš sielvarto mirė Sedorje. Antaninos motina buvo iš Vilniaus, ji kažkaip išbluko mano jaunystės prisiminimuose. Ji buvo atvykusi čia pas dukrą Antaniną, paskui grįžo, gyveno Vilniuje ir ten mirė.

Antanina pasakojo, kad kartą, būnat Telšių gimnazijoje, ji su draugėm nuėjo per kažkokius krūmus ir miškelius, anapus ganyklų, pas "burtininkę", kuri iš kortų ar kaip kitaip išbūtė atėitį. Jai pasakė, kad išvyks už didelių didelių vandenų ir ten gyvens, turės sūnų.

Ir kas galėjo tada atikėti, kad tie burtininkai tokie įžvalgūs, kad kortos tokios lemtingos. Ir ji atvyko į šį didelį kraštą. Kietai dirbdama, pati būdama darbšti, sukūrė savo namus, kurie dabar atrodo lyg kokia meno galerija. Visuose kambariuose čia kabo daugybė lietuvių dailininkų paveikslų. Ji mėgsta meną, aistringai mėgsta muziką. Kai užgroja jos garsiaaklbuzai, tai pasijunti lyg būtum koncertų salėje. Toks muzikos mėgėjas ir jos sūnus Algis, kuris su žmona Elenute gyvena prie Garden, Mass., anapus Worcesterio.

Taip — jos sutikimas ir nuėša į gražią jaunystę, į saulėtą Sedos dienas prie Varduvos.

(Bus daugiau)

ŠARŽO MENAS

Kalbant apie architekto Edmundo Arbo šaržus

JURGIS GLIAUDA

Šaržas yra grafikos meno kūrinys. Sako, šaržas traukia kiekvieną grafiką, nes strichų dėjimas ant popieriaus lakšto gundo pirštus. Tai skubi pastanga užfiksuoti įspūdį linijomis. Tad šaržas yra įspūdžio nuotrauka, atitrūkusį nuo dokumentinio tikrumo, artėjanti į pokštinę škią. Tai satyrinis arba humoristinis asmens, asmenų grupės, jų veiksmo, siekio pavaizdavimas sukarikatūrinimo būdu. Šaržo kūrėjas išplečia, padidina, hipertrofiškai akcentuoja vieną ar kitą asmens išvaizdos arba jo siekių ar veiklos savybę ir leidžia jai dominuoti, versdamas žiūrovą matyti objektą lyg kreivame veidrodyje, lyg per padidinamąjį stiklą. Šaržas yra sukarikatūrintas portretas, ad personam adresuotoji groteska.

Politinė karikatūra yra pagrįsta sarkazmu, besaikiu demaskavimu, pykčiu. Šaržas eina visiškai kitais takais. Jis nėra piktas. Nenori priversti žiūrovą šiaip ar kitaip pikintis, protestuoti, smerkti arba kaip kitaip indoktrinuoti. Karikatūros objektas visada būna demaskuotas ir dėl to menkėja, nebeimponuoja. Šaržas yra geros, draugiškos valios gestas: šaržuojamasis netgi įgyja daugiau simpatijų kaip tik dėl geravalios šaržo šypotelėjimo. Karikatūra pliekia, o šaržas jaukia glosto.

Lietuviška tematika pasauliniuose mastu politinių karikatūrų potvynis padengė Žemės gaublio spaudą išdavus Simą Kudirką. Išdavimo absurdas buvo gerai pagautas. Daug pasaulinės garbės karikatūristų pasisakė ta tema savo aštriomis plunksnomis. Pakrantės sargybos pareigūnai buvo pavaizduoti toli gražu ne šarvo būdu. Karikatūrose siautėjo dygus sarkazmas, pasibiaurėjimas, nehumaniško ir kvailio pareigūnų veiksmo smerkimas.

Imame Adomo Varno pavyzdį. Tai jo šaržų albumas "Ant politikos laktų". Tai lietuvių visuomenės istorijoje epochinis šaržo veikalas. Kalbėdamas apie politikus ir politikos labirintus, dailininkas nepanaudojo tradicinės politinio šurmulio aistros, nerasti čia grimasų ir groteskos. Albumas yra šyptelėjimas, įsižiūrėjimas šaržisto akimis. Groteska pasiekė šaržo hipertrofijos tobulumą — tai šaržas tobulybės dimensijoje. Vaizduojamieji asmenys sugroteskinti, ir tai nuostabi būdu sukelia jiems simpatijų. Šaržisto mikroskope pagautos savybės (asmens, veik-

los, būdo), kurių pagavimo dėka išplinta realybės pagavimas, realybės plėtra.

1924 metais pasirodęs Adomo Varno albumas "Ant politikos laktų", laikui bėgant, tapo skardžiu akompanimentu Lietuvos politinio gyvenimo arena. Ir tai yra kiekvieno gero šaržo privilegija. Groteskinės prigimties šaržas gali būti portretinės tapybos varžovas.

Buvo nemažai grafikų (J. Penčyla, Kaplanas ir kt.), kuriuos šaržo menas traukė ir gundė. Ir daug pasiekta vaizduojant su strichų ekonomija ir su bičiuliško šypsnoio švytesiu asmens portretą šaržo rėmuose...

Išivijoję šis įdomus meno žanras kaip ir dingęs. Retai rasti mūsų periodikoje įvykio arba asmens pašaržavimą. Jau netenka kalbėti apie to prarasto meno grupinę arba individualinę parodą.

Architektas Edmundas Arbas kažin kaip intuityviai prisirišo nuo savo projektų stalo prie šaržo žanro ir temų. Keli jo šaržiniai kūriniai, kuriuos jis padarė žio žanro nagrinėjimo polėkyje, patraukia dėmesį, verti veikalai, geri savo žanro reprezentantai. Jie reikšmingi savo konstrukcija ir atlikimo būdu. Jie naujoviški lietuviškojo žanro arsenale.

E. Arbas piešia spalvotus šaržus. Spalvos priartina juo darbus prie lietuvių liaudies grafikos — tai spalvų ryškumas, spalvų atšėšėlių ir tonų nebuvimas, juodųjų kontūrinių linijų paprastumas, brėžte pabrėžtas figūrų išdėstymo lakšte paprastumas, tam tikras liaudiško meno monumentalumas, kuris tačiau šiame žanre ir švelniai komiškas.

Kaip pastabus šaržistas, Arbas mėgsta pristatyti šaržo individą apsaugytą jo profesijos arba veikimo siekių atributais. Todėl gydytojas visada su plaktukais, pjūkleliais, atsuktuvais. Organizacijos vadas viešpatauja su karališka karūna ant galvos. Žurnalistas su plačiomis kišenėmis, kurios kaupė pilnos plunksnažočių. Architektas nebus neįsivėjęs linuotės. Veikėjas patriotas kels trispalvę (ji ryški spalvotame šarže). Trispalvėje labai modernizuotas valstybės ženklas — Vytis.

Atributai, detalių niekada nėra stokos. Šituo keliu garsėja mūsų šaržo klasika — Adomo Varno "Ant politikos laktų" albumas. Visa tai ir Arbo įpiešta atidžiai, su meile, ne polėkiškais, skubiais strichais. Įpiešta daikto dokumentacijos būdu, ligi išsamios ir pilnos daikto identifikacijos.

Edmundas Arbas mėgsta veidą vaizduojamą en face. Taip jis priverčia žiūrovą susitikti su jo veikalų veidas veidan, susipažinti su šaržo personažu akis akin, nelyginant sueiti ir rankas pakratyti.

Groteska, juokianti išskirtinių detalių hipertrofija, kaip šaržui neišvengiama, aišku, viešpatauja. Bet ta groteska nėra karikatūriškai kandi, dygi, nuodinga. Edmundo Arbo groteska (gero šaržininko savybė) yra jauki, švelni, talkinanti suvokti šaržuojamąjį iš naujų stebėjimo pozicijų.

Savo spalvotuose grafikos darbuose architektas Edmundas Arbas, aišku, atranda naujų sprendimų — kur itin įdomus horizonto nebuvimas, dargi jo vengimas. Horizonto kontūras, kaip tvirtina japonų haikas, "kito pasaulio siena". E. Arbas mėgsta savo spalvotos grafikos darbuose neliesti horizonto — meninio nagrinėjimo objektas iškyla kaip individas be realybės palydos.

WORCESTER, MASS.

Sol. E. Blandytės koncertas

Marijos Nekalto Prasišėjimo vienuolijos Šv. Kazimiero parapijos rėmėjų skyrius su seselių pagalba spalio 10 Maironio Parke surengė pietus ir koncertą. Gautos pajamos paskirtos seselių vienuolijos darbam.

Gausius svečius pasveikino rėmėjų skyr. pirm. Angelė Garsienė. Tolimesnei programai vadovauti pakvietė skyriaus sekretore, o pati nuskubėjo virtuvėn ruošti pietus.

Prieš vaišes maldą sukalbėjo prel. V. Balčiūnas. Vedėja pristatė gausius garbės svečius.

Koncertą atliko solistė, aktorė ir deklamatorė Elena Blandytė iš Chicago, pirmą kartą atvykusi į Worcesterį. Jai akomponavo čia jau gerai žinoma pianistė Dalia Sakaitė iš New Yorko.

Solistė padainavo: Siuntė anyta — K.V. Banaičio, Už balto stalo — K.V. Banaičio, Vai toli, toli — K.V. Banaičio, Rudenio mintys — T. Makačino, Gimtinės dangus — T. Makačino, Daina motinai — V. Lauruso, Žibuoklės — Vietti, Vėjas — L. Ablėnaitės.

E. Blandytė yra ne tik solistė, bet ir dailiojo žodžio interpretatorė. Su giliu įsijautimu perdavė St. Zobarsko "Monsinjoro suoliukas".

Publikai dėkingai plojant, solistė ir akompaniatorė buvo apdovanotos rožėmis.

Po koncerto žodį tarė Putnamo seselių provincijolė sesuo M. Aloyza. Padėkojo Maironio Parko pirm. K. Adomavičiui ir visai vadovybei, solistei E. Blandytei, akompaniatorei D. Sakaitėi, rėmėjų skyriaus pirm. A. Garsienei ir visiem, prisidėjusiem prie šio koncerto ruošimo ir pasisekimo.

Rėmėjų skyriaus vardu visiem dėkojo programos vedėja.

Radžio valandos vakaras
Maironio Parko didžiojo salės spalio 16 buvo surengtas vakaras su vakariene, programa ir šokiais paremti lietuvių radijo programai.

Susirinkusius svečius pasveikino radijo valandos vedėjas inž. E. Meilus Jr. ir pakvietė visus aplankyti muzikos salę išstatytą dail. D. Pipiraitės-Jakubauskienės meno kūrinių parodą. Prieš atidarymą žodį tarė Worcesterio lietuvių organizacijų tarybos pirm. P. Molis, nes organizacijų taryba globoja radijo valandą. Atidarymo žodį tarė ir kaspinę perkirpo Lietuvių Labdaros dr-jos pirm. K. Adomavičius.

E. Meilus Jr. pristatė dail. D. Pipiraitės-Jakubauskienę ir padėkojo, kad sutiko savo gražiu menu praturtinti aštuntąjį radijo valandos vakarą.

Prieš vakarienę maldą sukalbėjo Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. A. Micūnas, MIC. Dalyvavo ir daugiau kunigų bei kitų garbės svečių.

Meninėj programoj tautinių šokių ansamblio "Žaibas" jaunesniųjų grupė pašoko: Dvyai,

Lietuvių Fronto Bičiulių Taryba 1982/85. Dėkojame: BRINKIS, PALČIS, RAULINAITIS - Prezidiumo Tarybos pirmininkas, JUOZAS KOJELIS, EDMUNDAS ARBAS ir veikalų vitražas LEONARDAS VALIUKAS.

Edmundo Arbo šaržas — Lietuvių Fronto Bičiulių Taryba.

Tai tačiau kito žanro pasaulis... Šaržo žanre Edmundas Arbas pateikia įdomių atradimų, ryškiaus savitumo. Jis gaivina tą įdomųjį žanrą, kuris bemaž dingo iš mūsų periodikos, iš mūsų parodų stendų.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Po 5 dol. — J. Špakevičius, Westwood, Mass., A. Moccus, Hartford, Conn., kun. P. Jonaitis, Gloversville, N.Y., B. Užemis, Hot Springs, Ark., E. Ramonis, Brooklyn, N.Y., kun. A. Gleveckas, Albany, N.Y., A. Pauliulis, Saugus, Md., St. Vaškelis, Framingham, Mass., V. Budnikas, Elizabeth, N.J., J. Kasauskas, Linden, N.J., J. Starkus, Kearny, N.J., D. Gavelis, Bellevue, Wa., J. Karys, Bridgeport, Conn., J. Kontautas, Dorchester, Mass., V. Petrauskas, Clarks Summit, Pa., W. Dargis, Riverdale, N.Y., M. Slavinskas, New Hyde Park, N.Y., J. Cesna, Windsor, Conn., F. Liktorius, Ozone Park, A. Baltanis, Montreal, Que., kun. B. Pacevičius, Toronto, Ont., T. Vainauskas, Hamilton, Ont., J. Palonis, Green Brook, N.J., P. Dauginas, St. Catharines, Ont., R. Dzek, Britol, TN, kun. G. Motejūnas, Baltimore, Md., E. Karpus, Brooklyn, N.Y., J. Belickas, Woodhaven, N.Y., A. Žukauskas, Tequesta, Fla., B. Karaska, Delran, N.J.

WORCESTER, MASS.

Sol. E. Blandytės koncertas

Marijos Nekalto Prasišėjimo vienuolijos Šv. Kazimiero parapijos rėmėjų skyrius su seselių pagalba spalio 10 Maironio Parke surengė pietus ir koncertą. Gautos pajamos paskirtos seselių vienuolijos darbam.

Gausius svečius pasveikino rėmėjų skyr. pirm. Angelė Garsienė. Tolimesnei programai vadovauti pakvietė skyriaus sekretore, o pati nuskubėjo virtuvėn ruošti pietus.

Prieš vaišes maldą sukalbėjo prel. V. Balčiūnas. Vedėja pristatė gausius garbės svečius.

Koncertą atliko solistė, aktorė ir deklamatorė Elena Blandytė iš Chicago, pirmą kartą atvykusi į Worcesterį. Jai akomponavo čia jau gerai žinoma pianistė Dalia Sakaitė iš New Yorko.

Solistė padainavo: Siuntė anyta — K.V. Banaičio, Už balto stalo — K.V. Banaičio, Vai toli, toli — K.V. Banaičio, Rudenio mintys — T. Makačino, Gimtinės dangus — T. Makačino, Daina motinai — V. Lauruso, Žibuoklės — Vietti, Vėjas — L. Ablėnaitės.

E. Blandytė yra ne tik solistė, bet ir dailiojo žodžio interpretatorė. Su giliu įsijautimu perdavė St. Zobarsko "Monsinjoro suoliukas".

Publikai dėkingai plojant, solistė ir akompaniatorė buvo apdovanotos rožėmis.

Po koncerto žodį tarė Putnamo seselių provincijolė sesuo M. Aloyza. Padėkojo Maironio Parko pirm. K. Adomavičiui ir visai vadovybei, solistei E. Blandytei, akompaniatorei D. Sakaitėi, rėmėjų skyriaus pirm. A. Garsienei ir visiem, prisidėjusiem prie šio koncerto ruošimo ir pasisekimo.

Rėmėjų skyriaus vardu visiem dėkojo programos vedėja.

Radžio valandos vakaras
Maironio Parko didžiojo salės spalio 16 buvo surengtas vakaras su vakariene, programa ir šokiais paremti lietuvių radijo programai.

Susirinkusius svečius pasveikino radijo valandos vedėjas inž. E. Meilus Jr. ir pakvietė visus aplankyti muzikos salę išstatytą dail. D. Pipiraitės-Jakubauskienės meno kūrinių parodą. Prieš atidarymą žodį tarė Worcesterio lietuvių organizacijų tarybos pirm. P. Molis, nes organizacijų taryba globoja radijo valandą. Atidarymo žodį tarė ir kaspinę perkirpo Lietuvių Labdaros dr-jos pirm. K. Adomavičius.

E. Meilus Jr. pristatė dail. D. Pipiraitės-Jakubauskienę ir padėkojo, kad sutiko savo gražiu menu praturtinti aštuntąjį radijo valandos vakarą.

Prieš vakarienę maldą sukalbėjo Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. A. Micūnas, MIC. Dalyvavo ir daugiau kunigų bei kitų garbės svečių.

Meninėj programoj tautinių šokių ansamblio "Žaibas" jaunesniųjų grupė pašoko: Dvyai,

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Pranas Dom. Girdžius — TOS PAČIOS MOTINOS SŪNŪS: Kristijonas - Antanėlis - Adomas. Trys gaudulingi esai. Antras pataisytas ir papildytas leidimas Kristijono Donelaičio mirties sukakčiai. 1981. Išleido Pedagoginis Lituanistikos Institutas su Lietuvių Tautinio Akademinio Sambūrio parama. Viršelis ir ap-lankas dail. Petro Aleksos. Tiržas 600 egz. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Chicagoj. 200 psl. Kaina 6 dol. Gaunama šiuo adresu: Lithuanian Institute of Education, 5620 South Claremont Avenue, Chicago, Illinois 60636.

Į knygą sudėtos trys apybraižos apie tris rašytojus: Kristijoną Donelaitį, Antaną Strazdą ir Adomą Mickevičių. Juos autorius laiko tos pačios motinos (Lietuvos) sūnumis. A. Mickevičiui skirta didžioji knygos dalis. Prie tų trijų pridėta dar ir ketviroji apybraiža — "Andriaus Vištelio ir Vinco Pietario viešnagės".

Pirmoji šios knygos laida spaudoj sutikta palankiai. Atsiliepi-mų ištraukas randam antrosios laidos aplanke. Visos gana taik-lios.

Pranui Naujokaičiui "ši literatūrinė apybraiža nėra nei Donelaičio biografija, nei jo kūrybos nagrinėjimas. Tai daugiau originalus poetinis žvilgsnis į socialinę ir kultūrinę aplinką, į laikotarpio idėjinį ir politinį veidą" (Tėviškes Žiburiai, 1975).

Dr. J. Girmius rašo: "Visos trys apybraižos parašytos autoriaus savitu stilium, kurį akylesnėji skaitytojai bus pastebėję iš jau žurnale (Aiduose) spausdintų jo beletristinių dalykų. Ekspresyvis Pr. D." Girdžiaus žodis, ne ramiai plaukiantis, bet lyg žiežirbomis trykstantis, patetiškai pakilus ir čia pat kone vulgarijai natūralistiškas" (Aidai, 1977).

Dr. Juozas Vaišnora, M.I.C. — I. JURGIO MATULAIČIO KELIAS Į VILNIAUS VYSKUPPO SOSTĄ. II. Šv. SOSTO ATSTOVO RATTI VIZITAS LIETUVOJE IR LATVIJOJE. Brooklyn, N.Y. 1982. Išleido Tėvai Pranciškoniai. Atspaudas iš Aidų 1977 m. 3, 4, 5, 6, 7 nr. ir 1979 m. 4, 5 nr. Spaudė Pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Ilustruota. 94 psl. Gaunama Darbininko administracijoj.

Lietuvių tauta laukia ir mel-džiasi, kad artimasis Jurgis Matulaitis būtų pripažintas šventuoju. Dėl to ir jo kelias į Vilniaus vyskupų sostą, vaizdžiai aprašytas žinomo autoriaus, lietuviui skaitytojui yra įdomus. Skaitytojas į tą kelią įvedamas šiais sakiniais: "Nelaiminga Lietuvos sostinės vyskupija. Retas vyskupas galėjo ją ramiai valdyti iki savo mirties".

Pirmoji knygos dalis suskirstyta šiais skyriais: Vilniaus vyskupų likimas XIX-XX amžiuje, Vilniaus vyskupija 1908-1917 m. laikotarpyje. Kandidato į Vilniaus vyskupus beiškant, Kas siūle kun. J. Matulaičių Vilniaus vyskupu? J. Matulaičio žygiai, kad nebūtų paskirtas Vilniaus vyskupu, Vilniaus kapitulės reakcija, paskyrus vyskupu Matulaitį, Nuncijus Achille Ratti, Ratti pažintis su Matulaičiu, Ratti rūpestis kitais kraštais, Ratti kelionė į Vilnių ir Kauną, Vysk. J. Matulaičio ir nuncijaus A. Ratti korespondencija, Nuncijaus Ratti vargai Lenkijoje, Achile Ratti — popiežius Pijus XI.

Antrojo knygos daly (mažes-nėj) pasakoja apie Šventojo Sosto atstovo vizitą Lietuvoj ir Latvijoje. Rašoma, kaip būsimasis popiežius Pijus XI aplankė Kauno benediktines, kaip jis buvo priimtas Kauno katedroj, kaip buvo sutiktas kunigų seminarijos profesorius ir klierikų ir paties rektorius poeto Maironio.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJA — JUBILIA TĖ

(atkelta iš 3 psl.)

New Yorke 1964, septintas — Vokietijoje 1967, aštuntas — Toronte, Kanadoje, 1970, devintas — Bostone 1973, dešimtas — Detroite 1976, vienuoliktas — vėl Chicagoje 1979.

Kiekvienas tų suvažiavimų pasižymėjo aukšto mokslinio lygio programomis. Pranešimus, paskaitas ir referatus skaitė mokslo žmonės, gerai pasiruošę ir dalykus žiną. Pranešimų, referatų skaičius suvažiavimuose įvairavo, nuo 15 ligi 35. Tarp juos skaičiusių yra šie pagarsėję ir lietuviams žinomi vardai: A. Dambrauskas-Jakštas, J. Eretas, S. Kolupaila, Z. Ivinskis, A. Maceina, P. Rabikauskas, V. Pavilanis, S. Yla, W. Schmalstieg.

Dalyvių skaičius suvažiavimuose buvo nuo 100 Vokietijoje ligi 800 Chicagoje. Lietuvoje jų skaičių tekdavo apriboti, nes neturėta pakankamų patalpų. Žinant, kad dalyviai turi būti išprusę ir domėtis mokslu, toks jų skaičius yra tikrai nemažas.

Pranešimus ir referatus skaityti buvo kviečiami ir kitų pasaulėžiūrų žmonės.

Baigiamasis žodis ir kvietimas

Dėl vietos stokos negalio pateikti išsamesnių žinių apie LKM Akademijos nueitą kelią ir smulkiau išskaičiuoti atliktų bei atliekamų darbų. Bet ir iš to, kas pateikta, skaitytojas galės susidaryti šokių tokį vaizdą ir sužinoti apie akademiją.

Akademija, nors šiemet jubiliatė, nesirengia to minėti kokiomis išklmėmis ar šventėmis, bet vėl šaukia suvažiavimą, kuriam sudaroma plati mokslinė programa. Suvažiavimas šaukiamas St. Petersburg Beach, Floridoje, lapkričio 25-28. Jo rengimo pirmininkas yra visiems žinomas prel. J. Balkūnas.

Visuomenė prašoma šį suvažiavimą paremti finansiškai, nes susidarą išlaidų, o ir kai kurie akademijos nariai ir mokslininkai nepajėgūs padengti kelionės išlaidų, ypač iš tolesniųjų kolonijų ar ir kontinentų.

Besidomintieji mokslo pasiekimais prašomi dalyvauti suvažiavime ir išgirsti pranešimus. Jų bus tikrai įdomių.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA. TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI. VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI. GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

40 East 49th Street (Corner of Madison Ave.) New York, N.Y. 10017 Tel.: (212) 758-1150, 758-1151

Apple-Valley, Min. 55124	72 County Road No. 42	612 432-3939
New York, N.Y. 10003	45 Second Avenue	AL 4-5456
New York, N.Y. 10011	135 W. 14th Street	CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127	393 West Broadway	617 268-8764
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Ave.	203 367-2863
Chicago, Ill. 60629	2501 West 69 St.	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	6089 State Road	884-1738
Irvington, N.J. 07111	1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49505	1541 Plainfield Ave. NE	616 361-5960
Hackensack, N.J. 07601	112 Main St.	201 342-9110
Hartford, Conn. 06106	1839 Park St.	203 232-6600
Lakewood, N.J. 08701	241 Fourth Street	FO 3-8569
Montebello, CA. 90640	1800 W. Beverly Blvd.	(213) 727-0884
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106	698 Sanford Avenue	373-8783
Miami Beach, Fla. 33139	1352 Washington Ave.	305-532-7026
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook St.	756-1668
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Beineke Rd.	432-5402
Worcester, Mass. 01610	144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440

KĄ GIRDĖSIME ŠV. PRANCIŠKAUS JUBILIEJINIAME KONCERTE?

Lapkričio 13, šį šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje bus nepaprastas koncertas, skirtas šv. Pranciškaus 800 metų gimimo sukakčiai paminėti. Koncertą rengia lietuviai pranciškonai ir tuo baigia šv. Pranciškaus sukaktuvinius metus. Ypatingas šis koncertas tuo, kad programą atliks Berklee muzikos kolegijos choras ir kamerinis orkestras. Diriguoja prof. Brian O'Connell.

Solistė Gina Čapkauskienė

— Šv. Pranciškaus "Saulės giesmė", pagal Stasio Santvaro vertimą iš ištalų kalbos.

Šis kūrinys yra specialiai parašytas šiam jubiliejui. Be choro ir orkestro dar dalyvauja abu solistai.

Tai tikrai vienintelė proga išgirsti šį naują kūrinį, išgirsti ir puikų Berklee kolegijos chorą. Po koncerto žemutinėje salėje bus vaišės.

Lapkričio 7 panašus koncertas buvo atliktas Šv. Petro bažnyčioje Bostone, kur gyvena kompozitorius Jeronimas Kačinskis ir kur yra Berklee kolegija. Ten dainavo ne Gina Čapkauskienė, o Marija Bizinkauskaitė. Ji atliko G. Verdi Ave Maria iš "Otello" ir A. Dvorak — Sanctus "Te Deum". Koncertas praėjo su dideliu pasisekimu.

New Yorko ir jo apylinkės lietuviai kviečiami nepraleisti tos vienintelės progos.

CHICAGO, ILL.

Ižanginės kalbos

Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, Brooklyno pranciškonų vienuolyno viršininkas, tars atidarymo žodį ir sukals invokaciją. Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM, skaitys paskaitą — šv. Pranciškaus reikšmė Lietuvai, paliesdamas pranciškonų vaidmenį dar nuo Mindaugo laikų.

Pirmoji koncerto dalis

Koncertą pradeda Berklee kolegijos choras. Pradžiai jis atliks šiuos kūrinius: G. Pitoni — Cantate Domino, Esquirel — Ego sum panis verus, F. Guerrero — Crudelis Herodes, R. Thompson — Glory to God in the Highest.

Pirmąją dalį baigia solistai. Gediminas Butkus atliks S. Rachmaninoff — Le Christ renaît. Gina Čapkauskienė atlieka šiuos kūrinius: G. F. Haendel — Let the Bright Seraphim "Samson", W. A. Mozarto — Tu Virginum Corona ir Alleluia.

Solistams akomponuoja Vitas Bakšys.

Antroji koncerto dalis

Antrąją koncerto dalį vėl pradeda choras dviem J. Brahms kūriniams: Warum is der Licht gegeben ir Lasset uns unser Herz. Toliau du A. Brucknerio kūriniai: Christus factus est ir Virgo Jesse.

Jeronimo Kačinsko kūriniai

Šioje muzikos kolegijoje profesoriauja kompozitorius Jeronimas Kačinskis. Pagerbdama savo kompozitorius, kolegija prieš trejetą metų lietuviškai atliko jo sukurtų dainų koncertą. Choras 1979 spalio 27 lankėsi ir Kultūros Židinyje.

Šiame koncerte choras atliks du Jeronimo Kačinsko kūrinius: pirmas — Haec Dies ir antras, šio koncerto svarbiausias kūrinys

PRIEŠ 30 METŲ LIETUVIŠKAME GYVENIME

Vokietijoje

— Likviduota Dillingeno lietuvių stovykla. Rugsėjo 10 nedidelis pasilikęs lietuvių būrelis galutinai persikėlė į naujai pastatytus blokus. Rugsėjo 30 šią lietuvių bendruomenę apėmė Balfio pirmininkas kan. J. Končius ir įsteigė šalpos komitetą. Išrinkta ir nauja Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba.

Belgijoje

— Sint Truideno miestelyje rugsėjo 24 įšventintas į kunigus lietuvių pranciškonas Paulius Baltakis. Vokiečių okupacijos metais teko jam daug vargti, būti net Norvegijoje. Po karo jis įstojo į belgų pranciškonų vienuolyną. Į jo šventinimus ir pricijas susirinko visi apylinkės lietuviai. Patys belgai parodė jam daug nuoširdumo, dekoruodami lietuviškais simboliais salę ir išreikšdami geriausius linkėjimus dirbti savo tautai.

Australijoje

— Melbourne susiorganizavo Socialinės Globos Moterų Draugija. Kolektyve buvo per 40 narių. Panaši draugija veikė ir Adelaidėje.

Amerikoje

— Spalio 22 lietuviškoji spauda paminėjo prel. Jono Balkūno 50 metų sukaktį. Darbininke ta proga buvo paskelbtas pasikalbėjimas apie jo visuomeninę veiklą. Baigdamas pasikalbė-

"Ateities" akademinio savaitgalio vakaronė

Savaitgalis prasidėjo spalio 15 literatūrinė vakaronė Jaunimo Centro kavinėje, kur susirinko apie šimtinė literatūros mylėtojų.

Vakaronės tema buvo: "Dabarties Lietuva išsivijęs rašytojų kūryboj".

Vakaronę rengėjų vardu atidarė Jonas Pabedinskas, išskeldamas išsivijęs glaudesnius santy-

kimą, sukaktuvininkas išreiškė viltį, kad jis dar galės nuvykti į laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Jam būsias mieliausias tas darbas, kuris paskubins atgauti Lietuvos laisvę.

— Spalio 19 buvo minima Vinco Krėvės 70 metų sukaktis. Ta proga jis per Amerikos Balsą pasakė gražią kalbą į Lietuvą. Tos sukakties proga Amerikos Balsas lietuviško skyrus vedėjas Kostas Jurgėla padarė pasikalbėjimą, kuris taip pat buvo perduotas per radiją į kraštą. V. Krėvės kalba ir pasikalbėjimas buvo paskelbti Darbininke. Į kitus laikraščius ta medžiaga nebuvo pasiųsta. (Prisimindami Krėvės 100 metų sukaktį, tą kalbą artimoje ateityje perspausdinsime.)

— Prieš 30 metų Juozas Kapočius, tuomet dirbęs pranciškonų spaustuvėje, sumanė leisti Lietuvių Enciklopediją. Rudenį pradėjo rinkti prenumeratas. 1952 lapkričio 7 d. Darbininke buvo išspausdintas prel. M. Krupavičiaus, tuometinio Vliko pirmininko, laiškas Juozui Kapočiui. Laiške prel. M. Krupavičius rašė: "Tamsta būsi bene pirmas tokio didžiulio leidinio leidėjas, tad ir lietuvių kultūros istorijoje turėsi gauti prideramą vietą. Už tai reiškiu Tamstai savo pasigėrėjimą ir nuoširdžiausią padėką. Šia proga prašau mane įrašyti į prenumeratorių eilę..."

Clevelande spalio 24 Dievo Motinos parapijos salėje grojo Clevelando filharmonijos orkestras su pianistu Antanu Smetona. Nuotr. V. Bacevičiaus

PHILADELPHIA, PA.

Nauja lietuviška šeima

Nepergausiam Philadelphia lietuvių telkinyje lietuviškos vedybos nėra dažnas atvejis. Tačiau tokiu labai malonių įvykiu buvo Algio Salčiūno su Vida Bendžiute sutuoktuvės. Jie abu, aktyviai lietuviškame gyvenime besireiškiančių tėvų pavyzdinai išauginti vaikai, labai anksti įsijungė į vietos lietuvišką gyvenimą. Jau besimokydami lituanistinėje šeštadieninėje mokykloje, pradėjo šokti tautinių šokių būrelyje ir tuo pačiu metu įsijungė į Philadelphia Vilties chorą, tapdami pačiais jauniausiais choro dalyviais. Ar tik nebus, choro tautiniai šokiai ir Vilties choras juos suvedė į tikią šaunią porą, spalio 23 Šv. Andriejaus bažnyčioje suklaupti prieš Dievo altorių priimti moterystės sakramento.

Moterystės sakramentą palaimino kun. K. Sakalauskas. Jis ir pamokslą pasakė, džiaugdamasis, kad šios parapijos labai

gerų parapičių vaikai sukūrė lietuvišką šeimą, reikšdamas viltį, kad ši jaunoji šeima eis savo tėvų keliu. Buvo gautas ir popiežiaus Jono Pauliaus II sveikinimas, kurį kun. K. Sakalauskas perskaitė.

Mišių metu maldą pajavairino Vilties choro solistės: Ona Pliuškonienė ir jaunoji motina Ona Salčiūnienė.

Vestuvių puota, kurioje dalyvavo per 200 svečių, įvyko Lietuvių namuose. Salė šiai progai buvo lietuviškame stiliuje — kaboj lietuviški rankšluosčiai, o jaunųjų ir jų palydos stalas skendo gėlėse bei lietuviškų raštų juostose.

Jaunuosius, įeinančius į salę, pasitiko tėvai su duona, druska bei vynu. Įprastinių sveikinimo kalbų čia nebuvo: tėvų vardu sveikinimo — linkėjimo trumpą žodį tepasakė jaunosios motina Marytė Sušinskienė, o po jos buvo perskaityti keli sveikinimai, gauti iš giminių, gyvenančių Lietuvoje ir kt.

Baigiant vakarienę, Philadelphia "Aušrinės" šokėjas, kurių būrelyje ir jaunoji ilgus

kius su pavergta tėvyne. Programai vadovauti pakvietė Ramintą Makertiną. Susikaupimo valandėlės metu maldą sukalsėjo kun. K. Trimakas, "Ateities" redaktorius.

Po to programos vadovė vakaronės dalyvius trumpai supažindino su šio vakaro prelegente, Draugo kultūrinio priedo redaktore Aušra Liulevičiene.

Kalbėtoja davė netrumpą apžvalgą, išskeldama čia minimus klausimus. Kokia yra dabartinė Lietuva? Kokia Lietuva yra vaizduojama išsivijęs kūryboj? Kas yra Lietuva mum? Ar išsivijęs kūryba yra tikrai mitai? Ar ji pasotina mūsų pažinimo alkį? Ar ta kūryba veda į laisvę?

Ji toliau kalbėjo, kad išsivijęs poetai nėra reporteriai, nei politikai. Lietuva yra tikrai jų kūrybos elementas. Išsivijęs poezija smarkiai keitėsi. Buvo žemininkų karta, po to atėjo jauniesioji karta. Dabar iškyla pati jauniausioji. Tad negalima reikalauti, kad ši karta atvaizduotų Lietuvą teisingai. Galima sakyti, kad niekas neįstengė pasiekti tiesos, nes čia Lietuva suidealinta. Išsivijęs kūryba nėra skirta supažindinimui su Lietuva jos nemačiusiems. Išsivijęs poezija Lietuvos vaizdai susidaryti yra pranašesnė už kitą kūrybą, nes čia Lietuva yra integruota į meninę tikrovę.

A.P.B.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: "DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207"

Prašau pratęsti prenumeratą 1983 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiam skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metam.

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

metus šoko, atliko jaunajai pagerbti skirtą šokį Sadutę.

Onai ir Vincui Salčiūnam, jaunojo tėvam, išsikelian nuolatiniam apsigyvenimui į Floridą, jaunavedžiai lieka gyventi tėvų namuose, Delran, N.J.

B. Rgs.

Balfo vėjus

Balfo vėjus metu pereitais metais buvo surinkta apie 1,200 dol. Šiomet jau surinkta 1,300, bet vėjus dar tęsiamas.

Balfo vėjus metu įprasta suruošti pietus su programa. Šiomet tokie pietūs su koncertine dalimi organizuojami lapkričio 14, sekmadienį, tuoj po lietuviškos sumos (12 val.) Šv. Andriejaus parapijos salėj, 1913 Wallace St. Vyriausia šeiminkė yra prityrusi kulinarė Bronė Karaskienė. Pagrindinis patiekalas bus jautienos kepsnys. Auka tik 6 dol.

Balfo valdybon yra pakviestas ilgametis Balfo darbuotojas Vytautas Šuopis.

Pagerbtas kongr. Dougherty

Lietuvių namuose spalio 20 įvyko pobūvis kongresmano Charles F. Dougherty perrinkimo akcijai paremti. Šis kongresmanas yra daug lietuviams padėjęs ir yra ištikimas lietuvių draugas. Jam savo kalboj ypač padėjo Algimantas Gečys.

Kongresmanas padėjo lietuviams už talką darbu ir pinigais. Vien vaišių metu rinkiminei akcijai suaukota 1,000 dol. Dar gauta iš organizacijų ir kitų kolonijų. Perrinkimui remti komitetą sudarė: F. Andriūnas, Alg. Gečys, J. Stelmokas, Br. Vaškaitis ir V. Volertas, Jr.

Komitetas dėkoja aukotojam, vaišių vadovei Teresei Gečienei ir visom poniom, suaukėjusiom maistą.

B.V.

ST. PETERSBURG, FLA.

Alto St. Petersburgo skyrus spalio 13 Lietuvių klube surengė "Aušros" 100 metų sukakties minėjimą. Po skyrus pirm. A. Šukio žodžio įdomią paskaitą skaitė svečias J. Daugėla. Meninėj daly pasirodė deklamatorius J. Breimeris ir solistė J. Krištolaitytė-Daugėlienė. S. Salienė paruošė senos spaudos parodėlę.

Vilius Bražėnas, žurnalistas, paskaitininkas ir knygų autorius, lapkričio 15, pirmadienį, 7:30 val. vak. kalbės USF Theater — Arts — Teaching Hall (TAT), Tampa Campus patalpose apie pirmąją bolševikų okupaciją Lietuvoj. Programoj dalyvavus ir Lietuvių klubo tautinių šokių grupė, vadovaujama M. Sandargienės.

Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą rengia Romo Kalantos šaulių kuopa. Pamaldos lapkričio 21, sekmadienį, 1 val. popiet Šv. Vardo bažnyčioj. Oficiali minėjimo dalis lapkričio 23, antradienį, 5 val. popiet Lietuvių klube su paskaita ir menine dailimi.

— L.Ž.K.

— Rimantas Dirvonis, 8913 So. Leavitt Ave., Chicago, Ill. 60620, USA, registruoja visus lietuvių sportininkus, norinčius dalyvauti 1983 birželio 26-30 Pasaulio Lietuvių Dienų metu įvykstančiose sporto žaidynėse.

iš visur

— Draugo dienraščio šių metų romano konkurso vertintojų komisija sudaryta iš Chicagoj gyvenančių rašytojų ir literatūros kritikų. Komisijon įeina rašyt. Danutė Brazytė-Bindokienė, poetė Julija Švabaitė-Gylienė, rašytojas Česlovas Grincevičius, buvęs Draugo redaktorius kun. Andrius Naudžiūnas ir rašyt. Nijolė Jankutė-Užbaliėnė. Premijos mecenatė yra Irena Vincloviėnė iš Clevelando.

— Toronto Lietuvių Namų 30-ties metų veiklos sukakčiai paminėti valdyba nutarė įsteigti švietimo-stipendijų fondą, kuriam paskyrė 30,000 dol. Sudaryta komisija šio fondo taisyklėm paruošti.

— Simas Kudirka, Romas Giedra ir Vladas Šakalas, Californiaj gyvena laisvės kovotojai, lapkričio 21 dalyvavus pokalbyje tema "Ko tikėjomės ir ką radome". Pokalbį organizuoja LB Santa Monicos apylinkės valdyba Šv. Monikos parapijos patalpose.

— Dail. Romas Viešulas, gyvenęs Glenside, Pa., ir dėstęs meną Temple University, Tyler School of Art, Philadelphia, Pa., pakviestas ir sutiko dalyvauti Čarlionio galerijos 25-čio minėjime-akademijoje lapkričio 20 Jaunimo Centre, Chicagoje.

— Dr. Algis Norvilas, psichologas iš Chicago, Toronto, Priskėlimo parapijos parodų salėj lapkričio 14, sekmadienį, 1 val. popiet kabės tema "Dvi kalbiškumas ir vaikų auklėjimas". Rengia Priskėlimo parapijos jaunų šeimų sekcija.

— Šv. Pranciškaus 800 metų gimimo sukakties minėjimas Chicagoj, Jaunimo Centre, įvyks lapkričio 21. Rengia LKM Akademijos Židyns, Ateitininkai sendraugiai ir Lietuvių Moterų Klubų Federacija.

— Vinco Krėvės 100 metų gimimo sukakties minėjimas Chicagoj, Jaunimo Centre, įvyks lapkričio 12. Rengia Džukų draugija.

— Lietuvių Fondo banketas Chicagoj vyks lapkričio 27 Jaunimo Centro didžiojo salėj.

— KELIONĖ: kun. A. Saulaitis, SJ, ir ses. Ignė praves dvasinį susitelkimą lap. 26-28 studentam ir dirbantiem jaunuoliam 18-35 metų. Putnamo seselių vienuolyno patalpose. Už savaitgalį \$35.00. Apie dalyvavimą prašome pranešti 1-203-928-5828.

— Cleveland, Ohio, Lietuvių diena vyks gruodžio 4. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

— Worcester, Mass., Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa, įvertinama Darbininko talką šaulių veikloj, per valdybos sekretorę Janinę Miliauskienę atsiuntė laikraščiai stiprinti 25 dol. auką. Nuoširdus acitū.

— LB kraštų bendruomenės buvo paprašytos savo atstovus į VI-ąjį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą išrinkti iki 1982 rugsėjo 1. Kai kurių kraštų bendruomenės jau pravedė rinkimus ir atstovų pavardes pranešė PLB valdybai. Seimas įvyks 1983 birželio 27-30 Chicagoj.

— Dail. Leonas Urbonas, gyvenęs ir kurias Australijoje, prieš dešimtmetį įsigijo "Aro" sodybą Mittagonge, New South Wales valstijoje. Ji dabar yra tapusi meno galerija, įtraukta į lankytojų vietų sąrašą, susilaukianti turistų.

— Adriana Jocyte, anksčiau lankiusis JAV, vėliau išrinkta Argentinos grožio karalaite, liepos 31 pasirodė televizijoje, padainuodama kelias dainas ir palydėdama jas gitara. A. Jocyte dalyvauja lietuviškuose renginiuose, studijuoja dainavimą ir muziką.

PATERSON, N.J.**Lietuvos vyčių gretos didėja, veikia platėja**

Jei prieš kokius metus Lietuvos vyčių skaičius vos prašoko 30 narių, tai dabar jau jie turi 44 narius. Jie pasiryžę savo skaičių vis didinti. Didėja skaičius, platėja ir veikla, nes daugiau galvų, daugiau ir visokių sumanymų ir užsimojimų.

Rugsėjo 11 vytytės Marijos Kemežienės sodyboje, Wayne, N.J., buvo surengta gegužinė, į kurią pagal paprastą Patersono standartą susirinko beveik rekordinis dalyvių skaičius. Buvo atvažiuę svečių net iš Kearny, N.J., su savo klebonu Domininku Po-

ciūm. Dėl to šis piknikas davė ir gražų pelną, daugiau kaip tūkstantį dolerių. Pusę šio pelno vyčiai paskyrė Šv. Kazimiero parapijai. Jie yra padarę nutarimą pusę visokių parengimų pelno skirti parapijos reikalams. Prie tokio šios gegužinės pasisekimo savo darbu yra prisidėję šie asmenys: Marija Kemežienė, Povilas ir Elena Trucilauskai, dr. E. Vadeika su žmona, Stela de Lasky, Konstancija Scheibelhut, Almantas ir Janė Mežiai, Motiejus ir Ona Balčiečiai, Alfredas Pristernikas, linksmindamas visus savo akordeono muzika, ir k.

Rugsėjo 26 įvykusiame susirinkime vyčiai išsirinko naują valdybą. Vytautas Rubonis, sėk-

mingai vadovavęs kuopai nuo pat jos atsikūrimo, t.y. nuo 1978, dėl studijų ir darbo universitete iš pirmininko pareigų pasitraukė, bet pasilikio valdyboje. Naują valdybą dabar sudaro: Almantas Mežys — pirmininkas, dr. Edvardas Vadeika — vicepirmininkas, Konstancija Scheibelhut — sekretorė, Povilas Trucilauskas — išdininkas, Vytautas Rubonis ir Janina Mežienė — valdybos nariai Lietuvos reikalams, Denise Balčietytė — kultūriniam reikalams, Antanas Masionis — ryšių ir spaudos reikalams, Klemensas Pralėika, Marija Kemežienė ir Gediminas Klimas išrinkti į kontrolės komisiją, kuri vyčių vadina ma trustee, arba išdo globėjai.

Šiame susirinkime buvo užsiminta, kad reikėtų vyčiam surengti kokią nors kultūrinę pramogą. A. Masioniui pasiūlius, nutarta gruodžio mėn. pradžioje surengti Maironio minėjimą, pakviečiant T. Leonardą Andriekų, OFM, paskaityti paskaitą apie Maironį ir prie to dar suorganizuoti Maironio poezijos skaitymą. Jau susisiekta su T. Leonardu ir susitarta gruodžio 11 vakare susirinkti religiniam susikaupimui su mišiomis ir pamokslu, o gruodžio 12, sekmadienį, surengti Maironio minėjimą.

Patersono vyčiai žiūri į savo veikimą visai rimtai. Uoliai dalyvauja ir kitur rengiamuose suvažiavimuose bei parengimuose. Pvz., praėjusią vasarą vyčių seime Clevelande Patersono 61 kuopai atstovavo Konstancija Scheibelhut ir Elena Trucilauskienė, spalio 3 įvykusiame apygardos suvažiavime Amsterdame, N.Y. — Elena Kemežienė, Konstancija Scheibelhut ir Povilas ir Elena Trucilauskai.

Gyvai veikia ir sodalietės

Kol vyčiai nebuvo atgalvinę savo veiklos, sodalietės buvo pati stipriausia parapijos draugija, labiausiai rėmusi parapiją materialiai. Dabar, nors jų skaičius yra sumažėjęs, palikę tik apie 20 aktyvių narių, jos dar labai daug padaro. Rengia komunijos pusryčius, vartotų drabužių išpardavimus, kortų žaidimų vakarus ir kitokių parengimų. Sudejusios į krūvą visą pelną, pagal įsisenėjusią tradiciją Kalėdų proga įteikia parapijai tūkstantį dolerių. Šiemet, kai parapijai atsirado būtinesnių reikalų, jos jau įteikė 500 dolerių. Rugsėjo mėnesį jau vėl buvo surengusios vartotų drabužių išpardavimą, o spalio 24 turės kortų žaidimo (Bunco party) rengimą, kuris čia yra labai populiarus. Į šitokią parengimą susirenka pilna parapijos salė. Buvo atsitikimų, kad sodalietės iš tokių parengimų yra gavusios iki tūkstančio dolerių pajamų.

Sodalietėjų valdybą sudaro: Marija Kemežienė — pirmininkė, Ona Varaševičienė — vicepirmininkė, Rožė Proot — sekretorė, Rožė Mandara — išdininkė. Parengimą vadovauja Charlotte Mecionienė, kurios veikiausios pagalbininkės yra Marija Justienė ir Marija Jasulaitienė.

Visi susirūpinę parapijos reikalais

Išsikėlus buvusiam Šv. Kazimiero parapijos administratoriui ir nepalikus savo įpėdiniu lietuvi kunigo, dabar didžiausias visų parapietėjų rūpestis yra, kaip ir iš kur jį gauti. Gerai, kad parapija turi veiklią tarybą. Tarybos pirm. Jurgis Jasulaitis palaiko beveik nuolatinį kontaktą su vyskupo įstaigomis. Yra viltis, kad lietuvis kunigas bus gautas, neš yra atsiradę kandidatų į administratoriaus vietą, belieka tik sutvarkyti visokius su tuo susijusius formalumus.

Yra parapijoje svarbių reikalų ir be to. Tarybos pirmininkas, trustistų Antano Juškaičio ir Motiejaus Balčiečio padedamas, tvarko taip pat finansinius ir kitus reikalus. Motiejus ir Ona Balčiečiai sekmadieniais po visų mišių tvarko kavos paruošimo reikalus: verda kavą ir paruošia užkandžius. Labai dažnai parapietės atneša namie keptų pyragų ir kitų dalykų, kad nereikia nė prisipirkti. Iš tokių pasivašininimų Balčiečiai surenka parapijai kas mėnesį nuo 40 iki 60 dolerių pelno. Kazimieras Jankūnas skiria kelias valandas laiko kartą savaitėje, padedamas sutvarkyti raštines ir apyskaitų reikalus. Yra ir daugiau pagalbininkų, visų jų čia nesumėšimė.

Iš viso dabar visi parapiečiai labiau susirūpinę parapijos reikalais: gausiau ateina į bažnyčią, gausiau lankosi į parapijos tarybos posėdžius ir parapijos susirinkimus. Labiausiai parapiečiai yra dėkingi savo buvusiam klebonui kun. Viktorui Dabušiui, kuris, susidarius šiai parapijos krizei, grįžo iš pensijos poilsio, kurio jis, dirbdamas dar ir šiaip labai daug visokiose kitokiose pareigose, buvo pilnai užsitarnavęs. Jis dabar dirba beveik tiek, kiek ir būdamas klebonu, nes dabartinis administratorius tepasirodo vieną kartą savaitėje ir tik savaitgaliais.

Patersoniškiai ypatingai dėkingi kun. V. Dabušiui dar ir už tai, kad jis yra davęs pasižadėjimą pasilikti Patersone tol, kol Šv. Kazimiero parapijai bus paskirtas naujas lietuvis kunigas jos administratorium ir net tol, kol jis tą administratorių su-pažindins su parapijos reikalais.

Beje, jau sudarytas Lietuviškų parapijų metų komitetas (iki šiol visais tais reikalais rūpinosi parapijos taryba). Į komitetą įeina: Antanas Masionis — pirmininkas, kun. V. Dabušis — sekretorius, Irena Eitmanienė — išdininkė; nariai įvairiems su komiteto veikla susijusiems reikalams yra šie asmenys: Juozas Jakubavičius, Kazimieras Jankūnas, Gediminas Klimas, Klemensas Pralėika, Antanas Rugys ir Elena Trucilauskienė. Iš artimiausių darbų veikimo plane numatyta užmegzti artimesnius asmeninius kontaktus su tuo parapijos nutolusiais ir net niekad prie jos nepriklausiusiais, bet apylinkėje gyvenančiais lietuvis arba lietuviškos kilmės asmenimis, kad ir jie įsijungtų į parapijos gyvenimą ir veiklą.

Kitos žinios

Rugsėjo 27, sulaukęs 90 metų, mirė Petras Trucilauskas, minėtu Lietuvos vyčių veikėju Povilo ir Elenos Trucilauskų tėvas ir uošvis. Jis buvo lietuvis tos

kartos, kurios didžiausias rūpestis buvo lietuviškos parapijos reikalais. Velionis buvo palaidotas rugsėjo 30 Šv. Karsto kapinėse, Patersone. Ir pamaldose buvo, ir į kapines jį palydėjo gražus būrys giminių, draugų ir pažįstamų. Gedulingas mišias aukojo su koncelebrantu kun. J. Pallivathukkal ir į kapines palydėjo kun. V. Dabušis. Velionis paliko 92 metų amžiaus žmoną, sūnų su marčia, du anūkus ir du proanūkus.

Angelė Stankaitienė, LB Patersono apylinkės pirmininkė, po sunkesnės operacijos jau grįžo iš ligoninės namo ir sėkmingai sveiksta.

LB apylinkės išdininkas Klemensas Pralėika uoliai renka aukas švietimo reikalams ir platina bilietus į Laisvės Žiburio rengimą Brooklyne, kur programą atliks Clevelando Grandinėlės šokių ir dainos ansamblis. Jis platina bilietus dar ir į LB New Jersey apygardos rengiamą LB 30 metų sukaktuvių minėjimą.

Neatsilieka ir Antanas Rugys, Balfo įgaliotinis. Jis renka aukas Balfo šalpos reikalams.

Bus ir vestuvės

Rugsėjo 26 susižiedavo Olga Bogumirskaitė-Bugenytė su Leonardu Brazaičiu. Olga yra baigusi Paramus Community College, kur studijavo biologiją ir prekybinę administraciją, o Leonardas yra baigęs sociologijos mokslus Upsala kolegijoje. Olga dabar dirba Faberge korporacijos įstaigoje, Leonardas — Vaiko globos įstaigoje, kuri kovoja prieš vaikų išnaudojimą, ir konsultantu tarptautinės prekybos įstaigoje.

Sužieduotuvės įvyko Bugenių namuose Ringwood, N.J. Vaisėse dalyvavo tik savų šeimų nariai: Olgos tėvai Kazimieras ir Olga Bugeniai ir Leonardo tėvai Juozas ir Genovaitė Brazaičiai, gyvena Roselle, N.J., ir abiejų jaunųjų broliai ir seserys.

A. Masionis

Pakeitęs adresą, neužmiršk pridėti ir senojo.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

SUVENYRAI

Automobiliam lipinukai (docal), Lietuvos Vytis su trispalve ir stilizuotas Vytis, lipinama iš vidaus. Lietuvos Vytis su trispalve ir Amerikos-Lietuvos vėliavomis bei Vyčiu, lipinama išorė. Kaina po 1 dol.

Lipinukai išorė LABAS, SVEIKAS ir kiti po 1.50 dol. Lietuva su Vyčiu, L.T. 2 dol.

Lietuviška trispalvė vėliavėlė su pastatymo kaladėle (base) — 1.50 dol. Lietuviška ir JAV vėliavėlės su pastatymo kaladėle (base) — 2 dol.

Šie ir panašūs suvenyrai, lietuviškos knygos ir plokštelės gaunama Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

KALĖDOMS GRAŽI DOVANA

Dainuojam su Lione — Sol. L. Jodytės; Mano Lietuvos prisiminimai — Sol. L. Jodytės; Sodžiaus garsai — J. Stankūno kūriniai; Yakutis — Sol. K. Yakučio įdainuota; New Yorko vyrų choras — įvairios choro dainos. 5 plokštelės už 12 dol. su persiuntimu. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Parduodami lietuviški tautiniai drabužiai vidutinio ūgio berniukui ir merginai. Dydis apie 14-16. Darbininko adm.

KNYGOS LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOM IŠMOKTI

Introduction to Modern Lithuanian — 10 dol.
Lietuviškų pokalbių plokštelė su tekstu — 6 dol.

Angliškai lietuviškas žodynas — 8 dol.

Lietuviškai angliškas žodynas — 8 dol.

Lietuvių kalbos žodynas vaikams. Paveiksluotas — 6 dol.

Priedama persiuntimui po 1 dol. už kiekvieną knygą.

Šios ir kitos lietuviškos knygos bei lietuviškos muzikos plokštelės, o taip pat ir įvairūs lietuviški suvenyrai gaunama Darbininko administracijos: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Nauja diena, Dainos pasiūkti ir klausytis. Dainuoja dvynukai Astra ir Andy Šalčiai: Serenada, Oi niekados, niekados nepamiršiu, Neišėik, neišėik tu iš sodžiaus, Už kalnų toli toli, Meilės ieskok, Paskutinis sekmadienis, Aš atsimenu namelį, Man tu graži, Zaiminka, Iškelkime stikluoką, Nauja diena, Tave aš pažinčiau tamsią naktį, Ar skirsimės. Kaina 10 dol.

Tarp tostų ir dainų, estradinė muzika, atlieka Rimas Kasputis su moderniška gitarų-trumpetės-akordeono elektrine akustine akustine palyda. Dainuoja: Vien tik mums, Pavasaris giminė, Prie šaltinio, Varžybos, Ateis tokia diena, Vai žydi, žydi, Paryžiaus tango, Žibuoklės, Mergužėlė ir Vėlyvi žiedai. Kaina 9 dol.

Lauksiu tavęs ateinant. Montreilio vyrų okteto įdainuota 17 patriotinių lietuviškų dainų ir maršų. Kaina 10 dol.

Taip pat gaunamos ir šios naujausios plokštelės: Kur gintaris. — Montreilio jaunimo ansamblis atlieka 16 kūrinių. Kaina 10 dol. Dainos, muzika ir gėlės — įvairių kompozitorių ir artistų atlikti 12 kūrinių. Kaina 9 dol. Leonas Baltrus — arijos ir dainos. Kaina 8 dol. Aras... toli nuo tėvynės — Toronto vyrų choro dainos. Kaina 10 dol. Nerija — Clevelando studentų vieneto dainos. Kaina 8 dol. Pavasaris — dainuoja dvynukai Šalčiai Vokietijoje. Kaina 10 dol. Užaugau Lietuvoje — lietuviškų dainų rinkinys. Kaina 8 dol.

Persiuntimui pridedama 1 dol. už kiekvieną plokštelę.

Šios ir kitos lietuviškos plokštelės, naujos lietuviškos knygos ir lietuviški suvenyrai gaunama Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

2422 WEST MARQUETTE ROAD
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 312 925-6897
U.S.A.

LIETUVIŲ FONDAS **LITHUANIAN FOUNDATION**

1982 m. rugsėjo mėn.

Santrumpos: atm. įn. — atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio — jamžintojas, pad. — padidino, įm. — įmokėjo, atst. — atstovauja, asm. — asmuo, įgal. — įgaliotinis, kand. — kandidatas, suma po pavardės — įnašų iš viso.

1 x \$10.00 — Čepėnaitė Lina, 1982.VII.6, kand. nr. 20, atst. Čepėnas Gintaras \$200.00.

1 x \$50.00 — Mrongovius-Enbergaitė Klara, V. Vokietija \$50.00.

7 x \$100.00 — Ankus Petras, Ona, Algis \$100.00, Bratėnienė Mirta V., atm. įn. pad. Januškevičius Anelė M. \$900.00, Budrytė Gražina J. \$100.00, Juozapavičius Stasys \$100.00, Glevecas Bronius \$100.00, Klimacius Anthony \$100.00, Maurukas Kazimieras, atm. įn. pad. Maurukienė Stasė \$200.00.

1 x 130.00 — Balčiūnas — J. Švaistas, rašytojas ir Aleksandra, atm. įn. atst. Petrušaitis Birutė, surinko 15 asm. aukas Lembertienė Monika, įm. LF Los Angeles k-to išd. Pr. Grušas \$1,230.00.

4 x \$200.00 — Kručas Bronius ir Anelė \$500.00, Mažrimas Pranas ir Konstancija \$500.00, Pabrėža Aleksas ir Aleksandra \$700.00, Viskanta Vincas, atm. įn.: Viskanta R. \$200.00.

1 x \$299.00 — Bartash John, test. palikimas — paskutinė su-

ma \$11,907.23.

1 x \$625.00 — Biliūnas Mykolas, atm. įn. im. LF įgal. inž. J. Mikalauskas 39 asm. aukas \$625.00.

1 x \$1,000.00 — Šumskai Stasys ir Felicijona — Ikanevičiūtė (tėveliai) ir jų sūnus Šumskas Kostas, A. Žuras brolis, atm. įn. pad. Žuras Alina \$2,000.00.

1 x 2,000.00 — Kaliasas Vincas, atm. įn. — test. palikimas \$2,100.00.

1 x \$13,846.22 — X \$13,846.22. Iš viso 19 — \$19,460.22.

Lietuvių Fondas įžengė į trečią milijoną ir pagrindinis kapitalas 1982.IX.30 pasiekė \$2,318,098.35. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą \$981,585.77.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo kapitalo dalį. 1982.IX.30 palikimais gauta \$638,477.66.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

"LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT, TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION, 2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO, ILLINOIS 60629"

Visi statykime Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuviškos išlaikymas.

KAILIŲ PASIRINKIMAS!

Custom made fur and sheepskin coats and other leather goods. The lowest prices in neighborhood. Use our lay-away plan.

ALEX SHEEPSKIN AND FUR CO.
79-03 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN, N.Y. 11421
TEL. 212 296-1162

ATTENTION SERIOUS JOB SEEKERS!

Would you like to set your own hours with practically no limit on earnings and have vacations as desired? If so, then why not conveniently work with us sorting/bundling mail. Receive work and payments by mail. Start immediately! For information, a self-addressed, stamped envelope assures a prompt reply.

Mail Marketing Services, P.O. Box 2590, Ocala, Florida 32678

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

BALTINUKAI — T SHIRTS, trijų spalvų, su Lietuvos trispalve ir Vytimi bei įrašu "Lithuanian and proud of it" : vaikam (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiems (man's size) S (34-36), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimu tik 6 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Sparčiai auganti milijoninė

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

Yra geriausia ir patogiausia bankinė įstaiga visiems lietuviams.

KASA už paprastą taupymo sąskaitas moka 9%
Už IRA pensijų indėlius KASA šiuo metu moka 13%
Už didelius ir mažus sertifikatus KASA moka kiek galima aukščiausius procentus.
Visiems taupytojams KASA lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas.

— KIEKVIENO ASMENS INDĖLIAI KASOJE APDRAUSTI IKI 100,000 DOL. —
KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vak.

KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Telefonas: (212) 441-6799

KASA kviečia visus jungtis į lietuvišką taupymo įstaigą.

BOSTONO ŽINIOS

Subatvakaris — paroda

Bostone turėjom Kultūros klubą ir Kultūrinius subatvakarius. Kultūros klubas gražiai veikęs daugiau negu ketvirtį šimtmečio, jau keleri metai kaip užsidarė. Kultūriniai subatvakariai, kurie buvo įsteigti 1959 ir veikė 23 metus, praėjusiais metais irgi nepasirodė. Gana panašiais advejais vienam iš pagrindinių vadovų pasitraukus iš tos organizacijos, tos organizacijos veikla sumenkėja, o kartais organizacija ir visai išnyksta.

Kultūriniam subatvakariam daugelį metų vadovavo inž. Edmundas Cibas. Praėjusiais metais jam stipriai susirgus, nebebuvo ir subatvakarių, kurie žiemos sezono vykdavo kas mėnesį, o juose kiekvieną kartą būdavo naujas prelegentas ar menininkas. Inž. Cibo sveikatai gerėjant, pirmas šių metų subatvakaris įvyko spalio 30 tose pačiose Tautinės S-gos patalpose, su jaunos dailininkės Danguolės Stončiūtės-Kuolienės meno paroda.

Subatvakarių trumpu žodžiu pradėjo pirm. E. Cibas. Jis pasiūlydė subatvakarių 23 metų veikla. Pristatė šio sezono subatvakarių rengimo komisiją: Ona Vileniškienė, Milda Norkūnienė, Aleksandras Griauzdė, Aleksandras Lileikis, Leonas Lendraitis ir pirm. Edmundas Cibas.

Apie dailininkę Danguolę Stončiūtę-Kuolienę kalbėjo rašytojas Stasys Santvaras. Jauna dailininkė baigusi Mundelaino meno kolegiją. Jos pirmoji paroda buvo 1974 Chicagoje. O vėliau turėjusi visoj eilėj kitų miestų. Dailininkė yra grafikė. Ji iliustruoja "Ateitį", "Eglutę", o taip pat knygas. Šią vasarą jos paroda įvykusi lietuvių pranciškonų sodyboje, Kennebunkport, Maine. Trumpą žodį tarė ir pati dailininkė. Parodoje buvo 15 grafikos darbų. Dalis darbų čia pat buvo parduota.

Po parodos apžiūrėjimo ir oficialios dalies vyko vaišės ir laisvi pašnekesiai. Į šį subatvakarių ir parodą atsilankė daug ir jaunos kartos žmonių, nes tai jų amžiaus dailininkė.

Atitaisoma klaida

Bostono aukštesniosios lituanistinės mokyklos vedėjos pareigas apsiėmė Zita Krukoniene (ne Gita Kupčinskienė, kaip buvo parašyta), o administratorė yra Juzė Lapšienė. Gita Kupčinskienė yra mokyklos tėvų komiteto pirmininkė.

Karių šventė ir sukaktis

Lapkričio 23-oji yra Lietuvos kariuomenės įkūrimo šventė. Ir kai kalbame apie karius ir kariuomenę, tai man prisimena Winston Churchill pasakyti žodžiai tuoj po II-ojo pasaulinio karo. Kai Anglija atsidūrė bėdoje, tada ministru pirmininku buvo pakviestas Winston Churchill. Jis labai ryžtingai organizavo karines pajėgas ir visą apsigynimą nuo hitlerinės Vo-

kietijos. To karo metu jis buvo labai populiarus. Bet kada karas buvo laimėtas, ir Anglijoj vyko rinkimai, Churchill rinkimus pralaimėjo. Tada vienoje savo kalboje Churchill pasakė: "Pavojuje mes šaukiame Dievą ir kario pagalbos, pavojui praėjus, Dievą pamirštam, o karį keikiame". Ši jo pasakymą tiesa liečia ne tik anglus, bet ir mus, lietuvius. Daugelis ir iš mūsų pasisako prieš kariuomenę ir lietuvių karį. Bet pagalvokim. Jeigu ne lietuviai savanoriai ir vėliau pašaukti kariai, Vasario 16-sios aktas būtų ir likęs tik popieriuje. Tam aktui apginti ir Lietuvos nepriklausomybę atstatyti buvo reikalingi kariai. Tie kariai tą darbą atliko labai sąžiningai ir gerai. Lietuva atgavo savo nepriklausomybę, nors dalis karių paaugojo savo gyvybes ant to tėvynės aukuro, o kiti liko invalidais ir panašiais.

Visada su gilia pagarba, nuosirdumu bei didele meile turime prisiminti Lietuvos karius, išlikusius gyvus ar padėjusius galvas ant tėvynės aukuro.

Štai L.K.V.S.-gos Ramovė Bostone šiemet švenčia tą Lietuvos kariuomenės šventę ir kartu Bostono skryiaus įsikūrimo 30 metų šventę. Ta šventė bus švenčiama lapkričio 21 d. 10:15 val. ryte iškilmingos pamaldos Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone, o 3 val. p.p. antroji minėjimo dalis vyks So. Bostono Lietuvių Piliiečių D-jos 3-čio aukšto salėje. Šioje dalyje bus pagerbti žuvę dėl Lietuvos kariai savanoriai, Atlanto nugaletojai lakūnai Darius ir Girėnas. Taip pat bus atžymėti Bostono skryiaus ramovėnai — kūrėjai savanoriai ir Sibiro kalinė Elena Juciūtė. Pagrindinį žodį minėjime pasakys Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis. Tai labai gražu ir labai prasminga. Tik kažin kodėl panašiomis progomis neprisimenami kovoję dėl Lietuvos laisvės načių kankiniai?

Meninės programos dalyje: kompozitorius Jeronimas Kačinskas, solistai — Marytė Bizinkauskaitė, Benediktas Povilavičius, Norbertas Lingertaitis ir Ginos Kupčinskienės vadovaujamas "Etnografinis Ansamblis".

Iš minėjimo gautas pelnas bus paskirtas karių ir šaulių žurnalui Kariui paremti. Po minėjimo vaišės ir šokiai.

Visas organizacijas rengėjai kviečia dalyvauti bažnyčioje ir salėje su vėliavomis. Taip pat kviečia visus lietuvius prisiminti ir pagerbti tuos, kurie kovojo už Lietuvos laisvę. Įėjimas — auka pagal išgalę.

P. Žičkus

Maistas ir ligos

Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubas spalio 16 Tautinės S-gos namuose, So Bostone, surengė supažindinimą su dr. Petro Kaladės knyga "Maistas ir ligos — maisto biochemija". Susirinko gražus būrys bostoniškių. Ir kaip nesirinkti, juk maistas yra labai svarbus žmogaus gyvenimui ne tik kaip kuras, bet ir žmogaus vystymuisi, augimui ir panašiai. O taip pat reikia susipažinti ir su ligomis, kurios atsiranda dėl blogo ar

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Martyno Jankaus šaulių kuopa ruošia rudens balių lapkričio 13, šeštadienį, 6:30 val. vak. Sandaros salė, 30 Interval St., Brocktone.

Sv. Petro parapijos bazaras — lapkričio 14 So. Bostono Lietuvių piliiečių D-jos salė.

Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas įvyks lapkričio 21, sekmadienį, So. Bostono Lietuvių Piliiečių D-jos salė. Rengia Lietuvos karių veteranų sąjunga Ramovė.

Spauda yra pats svarbiausias ginklas, kovojant dėl mūsų tautos laisvės. Paremk ją savo auka!

neišbalansuoto maitinimosi, kuris tampa net kenksmingas.

Klubo pirm. Elena Vasyliūnienė trumpai papasakojo dr. Petro Kaladės biografiją. Gimęs 1909 Stankūnų kaime, Pandėlio vls., baigęs Rokiškio gimnaziją, Dotnuvos žemės ūkio akademiją, dirbęs įvairiose Lietuvos maisto pramonės srityse. 1945-1949 Georg-August universitete, Goettingene, Vokietijoje, studijavęs agronominę chemiją ir cheminę maisto technologiją. 1949 ten pat gavo daktaro laipsnį. 1954-1957 North-eastern universitete, Bostone, studijavo ir baigė chemiją, specialiai gilindamas studijas biochemijos ir nuklėjinės chemijos srityje.

Prelegentas dr. Alfreda Krišukėnė apžvelgė visus knygos skyrius ir poskyrius. Maisto mokslo vystymasis istorijos bėgyje net nuo akmens amžiaus. Maisto pagrindinės funkcijos (kūno statyba ir energija). Sveiko žmogaus kūno sudėtis; kiek yra proteinų, riebalų, karbohidratų, vandens, mineralinių druskų ir pan. Kiek žmogus sunaudoja kalorijų miegodamas, stovėdamas, dirbdamas, bėgdamas ir t.t. Kiek koks maistas turi klorojų. Kiek žmogui reikia proteinų ir kiek ir kokiam maiste jų yra. Apie lipidus, t.y. įvairių rūšių riebalus, jų reikšmę ir kai kurių kenksmingumą. Apie karbohidratus — angliavandenius. Tai didelė grupė cheminių junginių: cukrus, krakmolas, celiuliozė ir kt. Vitaminai, jų atradimas, tyrimai, jų svarba žmogaus kūnui ir pan. Geležis, jodas, varis ir kiti, kiek ir kokiam maiste jų yra ir kiek žmogui reikalinga. Apie maisto paruošimą ir laikymą, koks procesas vyksta jį verdant, kepanant ir laikant. Aterosklerozė, kas ji yra,

kas ją sukelia. Kokie yra patys pirmieji jos reiškiniai. Širdies atakos ir t.t. Aukštas kraujo spaudimas ir kaip išvengti. Nervinės įtampos, cukrinės ligos arba diabetis. Mankšta ir širdies ligos. Knygos pabaigoje esą 10 punktų sveikatos apsaugai.

Dr. Alfredas Krišukėnė labai įdomiai pasakojo apie knygoje rašomus dalykus, taip pat vis pridėdamas, kad kai kurie dalykai jais taisomi, o kai kurie yra pagadinami. Tačiau tai esanti šios srities pirmoji mokslinė knyga lietuvių kalboje. Kitose kalbose tai yra parašyta, ir šiai knygai iš tų knygų paimti daviniai. Verta kiekvienam su ja susipažinti.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

BOSTON MASS — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

JŪRA STRIMAITYTĖ, Iketuvė advokatė, STRIMAITIS & KEHOE, 31 Exchange Street, Lynn, Massachusetts, Tel. 617 598-0800. Turime ofisą ir Bostone priimti klientus. Mūsų sritys yra apdraudus bylos, workers' compensation ir testamentu sudarymas.

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prienamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti j banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kurio laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE
485 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPOMSET CIRCLE OFFICE
748 Garrison Blvd.
8:30 AM to 5:30 PM
Mon. Tues. Wed. & Fri.
Thurs. — 8:30 AM to 7:30 PM
Saturdays 9:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. HIBALD, PRESIDENT

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros. Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užeikite - įsitikinsite!

13 DIDŽIULIŲ KRAUTUVIŲ 13

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoriale: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L. I.: 250-A Lark Field Rd. 516 757-0801
Franklin Sq., L. I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
White Plains, N. Y., The Cheese Pitt —
200 Hamilton Ave. — Tel.: 914-249-0226

Nanuet, N.Y., Nanuet Mall Shopping Cent.,
Route 59 — Tel. 914 623-4265
Farmington, Conn: Hans and Fritz Dell
270 Farmington Ave. — 203-677-7000
Danbury, Conn.: Danbury Gourmet, 296 Main St. —
Tel.: 203 744-6857
Norwood, Mass.: Meat and Wursthaus — 101 Central St.
Tel: 617 769-2895
Wayne, N.J.: 1234 Willowbrook Mall—
Tel.: 201 785-0542

CRIB DEATH

WHAT YOU MUST KNOW TO SAVE A BABY'S LIFE

CRIB DEATH, also known as "Sudden Infant Death" (S.I.D.) was until very recently the least understood and preventable of those trauma's that claim thousands of babies every year.

NOT ANY MORE:

Within the past six months medical researchers have unraveled the mystery that is crib death and the ways to prevent it. Now available, our book translates these vital medical findings into understandable and practical use. By reading and following the steps outlined in our book "PREVENTING CRIB DEATH", you can save a life. A baby's life. Just stop a second and think about that.

If you have a baby, you must read this book. If you have a relative, a friend, who has a baby, buy it for them. No person who has a baby under Age 2 can afford not to read and use the information contained in this book. In simple terms, CRIB DEATH IS NOW 100% PREVENTABLE.

To order your copy of "Preventing Crib Death" send a cheque or money order for \$15.00 plus \$2.00 shipping and handling to:

S.I.D. Research Associates
Hudsons Bay Center
2 Bloor St. E.
Suite 2612
Toronto, Ontario,
M4W-1A8 Canada

(Allow 3 - 4 weeks for delivery)

We unconditionally guarantee that if this book does not answer the question of how to completely prevent crib death, your money, in full, will be promptly refunded.

Dr. Marija ir Aleksandras Žemaičiai spalio 17 savo namuose surengė išleistuves Janinai Gerdvilienėi, kuri išvyko nuolatiniam apsigyvenimui į St. Petersburgą, Fla. Nuotraukoje matome tų išleistuvių dalyvius. I-oje eilėje iš k. G. Kasperionienė, V. Misiūnas, Janina Gerdvilienė, P. Jurkus, K. Kasperionas, II-oje eilėje Aleksandras Žemaitis, P. Misiūnienė, Marija Žemaitienė, K. Miklas, O. Juozėnienė, Tėv. Komelijus Bučmys, A. Reivytenė.

A.A.

DR. ALGIRDUI VALIŪNUI

mirus, jo brolių dr. Kęstutį Valiūną su šeima giliai užjaučia ir kartu liūdi

Irena ir Aleksandras Vakseliai

A.A.

JUOZUI AUDĖNUI

mirus, jo žmonai Olgai, dukrai Daivai Banaitienei ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Irena ir Aleksandras Vakseliai
Antanina Tonienė

Š. m. gruodžio 1 sueina 5 metai, kaip mirė

A.A.

KUN. PETRAS DAGYS

Mielam jo prisiminimui pagerbti š. m. lapkričio 21, sekmadienį, 3 v. popiet iš Chicagos atvyks kun. Stasys Neimanas ir atlaikys pamaldas Congregational bažnyčioje, 91 St. ir 85 Rd. kampas Woodhavene ir norinties suteiks šventą Vakarienę.

Po pamaldų bus bendra kavutė ten pat. Maloniai kviečiame visus parapiečius ir draugus dalyvauti.

New Yorke lietuvių protestantų parapijos v-ba ir Ariani Dagienė-Bortkevičienė

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židinys šį savaitgalį lapkričio 13, šeštadienį, Šv. Pranciškaus 800 metų gimimo sukakties minėjimas ir koncertas. Pradžią 7 v.v.

Grandinė, tautinių šokių ansamblis iš Clevelando, lapkričio 7, sekmadienį, labai sėkmingai koncertavo Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje. Publikos buvo susirinkę 1200, buvo atvykusių net iš Bostono, Waterburio, Hartfordo, New Haveno, Philadelphijos ir kitų artimesniųjų vietovių. Po koncerto Kultūros Židinyje buvo ansamblio pagerbimo vaišės. Po vaišių ansamblis išvyko autobusu į Clevelandą. Ansamblį atskvietė Laisvės Žiburio radijas, kuriam vadovauja Romas Kezys. Išsamesnis koncerto aprašymas bus kitame Darbininko numeryje.

Dail. Vidos Krištolaitytės paroda bus lapkričio 20-21 Kultūros Židinio mažojoje salėje. Paroda bus apžvalginė, bus išstatyti 20 metų laikotarpio įvairūs kūriniai. Bus piešiniai, akvarelės, aliejinė tapyba. Šią parodą rengia Lietuvos Skauciu Seserija.

LB Queens apylinkės susirinkimas įvyko lapkričio 6, šeštadienį, 2 v. popiet Kultūros Židinyje. LB apygardos pirmininkas ir Tarybos narys Aleksandras Vakselis papasakojo apie Tarybos pirmąją sesiją, kuri buvo St. Petersburg. Susirinkime dalyvavo gana mažas narių skaičius, tai valdybos rinkimai neįvyko. Jie bus kito susirinkimo metu.

Naujųjų Metų sutikimą rengia specialus iš įvairių organizacijų sudarytas komitetas. Šokiama groso N.Y. Broadway orkestras "City Lites". Įėjimo kaina vienam asmeniui 20 dol., moksleiviams iki 20 metų amžiaus — 15 dol.

Maloniai kviečiame dalyvauti

DAIL. VIDOS KRIŠTOLAITYTĖS MENO PARODOJE

1982 lapkričio 20-21
 Kultūros Židiny

PARODA LANKOMA:

šeštadienį nuo 1 v. iki 9 v.v.
 sekmadienį nuo 1 v. iki 7 v.v.
 Atidarymas — šeštadienį 7 v.v.
 Po atidarymo — vaišės

Parodos pelnas skiriamas Lietuvų Skauciu Seserijos leidiniui Gabija paremti

Visus atsilankyti kviečia

LIET. SKAUCIŲ SESERIJA

LIETUVOS KARIUOMENĖS ATKŪRIMO 64 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

įvyks lapkričio 21, sekmadienį.

11 val. — mišios Apreiškimo parapijos bažnyčioje
 12:30 val. — minėjimas Apreiškimo parapijos didžiojoje salėje
 Kalbą pasakys Lietuvos gen. konsulas ANICETAS SIMUTIS
 Meninę programą atliks tos parapijos choras, vadovaujamas muziko VIKTORO RALIO
 Po programos — vaišės
 Į minėjimą kviečiama visa visuomenė. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis
 Atskiri pakvietimai nebus siuntinėjami
 Įėjimo auka — 4 dol.

Minėjimą rengia:

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVANORIAI-KŪRĖJAI, BIRUTIETĖS, ŠAULIAI, RAMOVĖNAI

Paterson, N.J., Šv. Kazimiero parapijos rudens šventė įvyks lapkričio 14, šį sekmadienį, nuo 9 val. ryto iki 1 val. popiet. Salė bus galima gauti pyragų, lietuviškos duonos, įvairių rankdarbių, knygų bei suvenyrų. Kviečiami ne tik parapiečiai, bet ir svečiai.

Kultūros Židinio rudens šventė šiemet įvyks dviejų dienų laikotarpyje. Gruodžio 11, šeštadienį, bus koncertas ir balius, o sekmadienį jaunimo pamaldos ir foto meno paroda. Koncerto programą atliks vietinės New Yorko pajėgos — vyrų choras Perkūnas ir Tryptinio tautinių šokių grupė. Programos pajavairinimui bus rodomi du trumpi ir labai įdomūs filmai, pagaminti kun. Algimanto Kezio, SJ. Sekmadienį, gruodžio 12, Židinys bus jaunimo pamaldos, po to kavutė ir kun. A. Kezio foto reprodukcijų paroda. Visi newyorkiečiai ir apylinkių lietuviai kviečiami ruošti į Kultūros Židinio rudens šventę.

Janina Gerdvilienė jau įsikūrė Floridoje. Jos adresas yra: 224 45 Ave., St. Petersburg Beach, Fla. 33706. Telefonas — 813 360-1295.

LMK Federacijos New Yorko klubo susirinkimas bus lapkričio 17, trečiadienį, 7:30 v.v. įprastinėje vietoje, Congregational bažnyčios salėje, 91 St. ir 85 Rd. kampa, Woodhavene. Visos narės prašomos dalyvauti.

Irena ir Aleksandras Vakseliai automobiliu buvo išvykę į JAV LB tarybos sesijos posėdžius, kurie buvo St. Petersburg Beach, Fla. Nukeliaudami ir grįždami aplankė įvairias Floridos vietas, kur gyvena lietuviai. Kelionėje išbuvo apie porą savaitių.

Marija Žukauskienė lapkričio 4, ketvirtadienį, eidama į Liet. Atletų Klubu bingo žaidimus, gatvėje pargriuvo ir nusilaužė dešinę ranką ties riešu.

Skulptorė Elena Kepalaitė su savo darbais dalyvauja trijose didelėse parodose. Pirmoji vyksta Roberhood sinagogoje, Gramercy Park So. Paroda atidaryta spalio 30, uždaroma lapkričio 7. Antroji paroda vyks Fordhamo universitete, Lincoln Centre, 113 West 60 St. Ši paroda atidaryta lapkričio 6, uždaroma lapkričio 13. Trečioji paroda vyksta Metropolitan galerijoje, 75 Rockefeller Plaza. Atidaryta spalio 20, uždaroma lapkričio 19. Visose parodose yra išstauti po vieną skulptūrą.

NAUJAUSI LEIDINIAI

J. Prunskio, Bolševikų nužudytį šauliai, 7 dol.

M. Blyno, Lietuvos senovės paminklai, 10 dol.

V. Alanto, Paversmiai. Eilėraščiai, įrišta į kietus viršelius, 10 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos bei plokštelės ir suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Parduodami lietuviški tautiniai drabužiai vidutinio ūgio berniukui ir merginai. Dydis apie 14-16. Darbininko adm., 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Galite daugiau uždirbti. Charles Stuart deimantų apdirbimo mokykla priima įvairaus amžiaus vyrus ir moteris. Jums išmokys šio amato, mokykla suras darbo deimantų apdirbime. Instrukcijų laikas pagal susitarimą ir mokėstis gali būti savaitinis. Skambinti 212 449-4765.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.). Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais 201 654-3756.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

Simo Kudirkos šaulių kuopos valdyba savo posėdyje spalio 30 paskyrė šias aukas: Lietuvos pasiuntinybės Washingtono rūmų remonto fondui — 100 dol., Kario žurnalui — 50 dol., abiem radijo valandėm (Lietuvos Atsiminimam, Laisvės Žiburiui) — po 25 dol., Darbininko laikraščiui — 25 dol.

SLA 99-tos moterų kuopos rudens kultūrinis pobūvis buvo spalio 31, sekmadienį, SLA centro patalpose. Atsilankė apie 50 svečių. Kuopos pirmininkė yra Liucija Sperauskienė. Ji ir pradėjo pobūvį, pakviesdama kultūrinių reikalų vadovę Liuciją Čėsniene. Ji pristatė pobūvio kalbėtoją Paulių Jurkų. Šis kalbėjo apie spaudos technikos išsivystymą nuo Gutenbergo iki mūsų laikų, kokie buvo išradimai, patobulinimai, kaip dabar tobulinamos spaustuvės, panaudojant elektronikos išradimus. Po paskaitos buvo gražios vaišės.

Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM, praeitą savaitgalį buvo išvykęs į Bostoną, kur dalyvavo religiniame koncerte šv. Pranciškui pagerbti. Koncertas buvo lapkričio 7 Šv. Petro lietuvių bažnyčioje. Jo programą atliko Berklee muzikos kolegijos studentų choras ir kamerinis orkestras su solistais. Tėv. V. Gidžiūnas rūpinasi ir tuo koncertu, kuris rengiamas šį šeštadienį Kultūros Židinyje.

Lietuvių Bendruomenės 30 metų išikūrimo sukaktis New Yorko bus minima gruodžio 5, sekmadienį. Iškilmingos pamaldos 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje, 2 v. popiet Kultūros Židinyje akademinė ir meninė dalis. Rengia — LB New Yorko apygardos valdyba. (Žiūr. skelbimą ateinančiame Darbininko numeryje).

Solistė Angelė Kiaušaitė dainuoja Amato operos teatro statomoje G. Bizet operoj Carmen Micaelos rolę lapkričio 14, šį sekmadienį, 2:30 val. popiet. Teatro adresas: 319 Bowery, New York, N.Y. Telef. 212 228-8200.

Jurgis Kiaunė, Lietuvos kariuomenės kapitonas, savanoris-kūrėjas, išvyko į Putnamą apsižvalgyti, ar negalėtų apsigyventi Matulaičio namuose.

Dail. Česlovo Janušo jubiliejinė paroda, turėjusi įvykti šiemet, yra nukelta į ateinančius metus. Paroda bus kovo 19-20 Kultūros Židinyje. Dailininkas dabar atsidedęs rengiasi savo parodai ir tapo naujus paveikslus.

A. a. Juozo Audėno ir a.a. Jono Gintauto garbingam prisiminimui Bronė ir Antanas Reventai Tautos Fondui paaukojo 25 dol. T.F. nuoširdžiai dėkoja.

A. a. Jono Pakalkos atminimui Amalija Bortkevičienė Tautos Fondui paaukojo 20 dol. T.F. valdyba dėkoja.

Kazys Jankūnas, užjausdamas Vliko garbės pirmininką dr. Kęstutį Valiūną dėl jo brolio dr. Jono Algirdo Valiūno netikėtos mirties ir pagerbdamas visuomenės veikėjo Juozo Audėno atminimą, Tautos Fondui paaukojo 25 dol. Tautos Fondo vadovybė dėkoja.

A. a. dr. Jono A. Valiūno atminimui dr. Birutė ir Jonas Petručiai Tautos Fondui paaukojo 50 dol. Tautos Fondo valdyba nuoširdžiai dėkoja.

A. a. Otilijos Beržinskienės atminimui Juozas Stašaitis Tautos Fondui atsiuntė 25 dol. auką. Tautos Fondas nuoširdžiai dėkoja.

A. a. Juozo Audėno atminimui Irena ir Antanas Mickūnai Tautos Fondui paaukojo 10 dol. T.F. dėkoja.

Pakeitęs adresą, neužmiršk pridedti ir senojo.

Lietuvių Kredito Unija KASA jau pasiekė šešis milijonus dolerių taupytojų kapitalo. Kai visi bankai mažina palūkanų procentus, KASA savo nariams tebemoka stebėtinai aukštus dividendus. Už IRA pensijų indėlius KASA duoda 13%, už prastą taupymo knygutės sąskaitas 9%, o už taupymo sertifikatus duoda visu procentu daugiau, negu kiti bankai. Padėdama savo nariams — taupytojams, KASA neužmiršta pagalbėti ir lietuvių kultūrinėms institucijoms. Šiemet KASA vėl paskyrė 500 dol. Maironio šeštadienei mokyklai ir 100 dol. Aušros Vartų parapijos New Yorko atgaivinimui. Reklamomis spaudoje, lietuviškose radijo valandėse ir parengimų programose KASA finansškai padeda išlaikyti ir lietuvių tarpusavio ryšių judėjimą. Todėl visi New Yorko ir apylinkių lietuviai kviečiami spiesti į lietuvišką taupomąją KASĄ. Adresas: 86-01 114 St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel.: 212 441-6799. KASOS darbo valandos: kiekvieną dieną nuo 9 ryto iki 9 vakaro, o penktadieniais ir šeštadieniais iki 5 val. vakaro.

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMĄ

SUTIKIMĄ

Kultūros Židinyje rengia visos lietuviškos organizacijos

Šokiams gros "City Lites" orkestras, vienas iš geriausių Broadway orkestrų.
 Šalti užkandžiai, karšta vakarienė. Šampanas ir kiti gėrimai.

Bus automobilių apsauga ir kieme ir gatvėje. Rengėjai prašo vietos ir stalus užsisakyti iš anksto. Už įėjimą prašoma atsiskaityti iki gruodžio 27 dienos imtinai. Mokėti galima grynais pinigais arba čekius išrašyti Lithuanian Cultural Foundation, Inc. vardu.

Pradžią 9:30 v.v.

Įėjimas vienam asmeniui — 20 dol., moksleiviams ir studentams iki 20 metų — 15 dol.

Vietas ir stalus užsisakyti pas:

Malviną Kliveckienę — 296-0406
 Marytę Šalinskienę — 296-2244
 Vandą Sutkuvienę — 849-2197
 Romą Kežį (Vytiš) — 769-3300

ŠV. PRANCIŠKAUS JUBILIEJINĖ AKADEMIJA — KONCERTAS

LAPKRIČIO 13, ŠEŠTADIENIS, 7 VAL. VAK.,
 KULTŪROS ŽIDINIO SALĖJE, 361 HIGHLAND BLVD.

PROGRAMOJE:

Atidarymas — TĖV. L. ANDRIEKUS, OFM
 Įvadinis žodis apie jubiliejaus reikšmę — TĖV. V. GIDŽIŪNAS, OFM.

Dainuoja solistai GINA ČAPKAUSKIENĖ ir GEDIMINAS BUTKUS
 Akomponuoja VITAS BAKŠYS

BERKLEE COLLEGE CHORAS SU SOLISTAIS IR ORKESTRU

ATLIEKA KOMP. JERONIMO KAČINSKO ŠIAI PROGAI SUKURTA KŪRINĮ
 "ŠV. PRANCIŠKAUS SAULĖS GIESMĖ"

Po programos — atgaiva

Bilietai suaugusiems — 7 dol. Jaunimui — studentams 5 dol.

Bilietus galima įsigyti pas platintojus ir prie įėjimo

Bilietus platina

Darbininko administracija — 827-1351
 R. Alinskienė — 456-6672
 P. Ažuolienė — 296-1205

G. Kudirkienė — 235-0724
 A. Radzivanienė — 441-9720
 M. Šalinskienė — 296-2244
 Ž. Jūrienė — 441-7831

AKADEMIJĄ — KONCERTĄ RENGIA IR VISUS ATSLANKYTI KVIEČIA

BROOKLYNO VIENUOLYNO PRANCIŠKONAI